

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1996

Nr 61

Nr 61

VATTENLAG

för landskapet Åland

Föredragen för Republikens President den 25 augusti 1995

Utfärdad i Mariehamn den 12 september 1996

I enlighet med lagtingets beslut¹⁾ stadgas²⁾:

skapet. Lagens tillämpningsområde är inte begränsat till fasta föroreningskällor.

VATTENLAGENS ALLMÄNNA DEL

1 kap.

Inledande bestämmelser

1 §

Syfte och tolkning

Vatten och vattenområden inom landskapet skall användas på det sätt som bäst gagnar en uthållig utveckling. Inverkan utanför landskapet på vatten eller i miljön av åtgärd utförd inom landskapet skall beaktas på samma sätt som inverkan inom landskapet. Åtgärd som direkt eller indirekt kan inverka på vatten får inte vidtas om den kan motverka en uthållig utveckling.

För att uppnå syftet enligt 1 mom. skall yt-vatten och grundvatten samt ekologiska förhållanden i våtmarker, sötvatten och saltsjön nyttjas, skyddas och vårdas så att en uthållig utveckling gagnas och så att där kan finnas sådana växt- och djursamhällen, som i huvudsak utgör naturliga inslag i dessa naturmiljöer.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag skall tillämpas på nyttjande, skydd och vård av ytvatten och grundvatten. Lagen är tillämplig på markanvändning samt andra verksamheter och åtgärder inom landskapet som riskerar att påverka ytvattens eller grundvattens förekomst, beskaffenhet eller ekologiska betydelse inom eller utanför land-

3 §

Definitioner

Vid tillämpningen av denna lag är innebörden av följande termer och begrepp denna:

a) **ytvatten** är vatten i vattenområde oavsett djup,

b) **grundvatten** är vatten i mark eller berggrund,

c) **vattenområde** är område som inte endast tillfälligt är täckt av ytvatten och vars gräns mot land bedöms enligt medelvattenståndet, dock så att brunn, cistern och konstgjord damm inte är vattenområden enligt denna lag,

d) **vattenföretag** är åtgärder som har verkningar med avseende på vatten såsom bortledande, byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning och rensning,

e) **vattenfarlig verksamhet** är användning av mark eller vattenområde som kan medföra förändring av vattenkvaliteten genom förorening eller på annat sätt samt utsläppande av avloppsvatten,

f) **grundvattenfarlig verksamhet** är sådan vattenfarlig verksamhet som kan medföra förändring av grundvattenkvaliteten eller försämra tillgången på grundvatten,

g) **dikning** är sådant bortledande av vatten i avvattnings syfte som sker i dike,

h) **vattentäkt** är bortledande av vatten för vattenförsörjning eller bevattning,

i) **avloppsvatten** är vatten som varit i särskilt bruk men som inte längre skall användas

¹⁾ Framst. nr 19/1992-93

Smu bet. nr 5/1993-94

Stu bet. nr 3/1994-95

²⁾ Rådets direktiv 75/440/EEG, EGT nr L 194, 25.7.1975, s. 26; 76/464/EEG, EGT nr L 129, 18.5.1976, s. 23 och 79/896/EEG, EGT nr L 271, 29.10.1979, s. 44

samt vatten som avleds för avvattning av begravningsplats, upplag eller annat område där främmande ämnen kan finnas i skadlig omfattning,

j) **vattenkvalitet** är vattens kemiska och fysikaliska tillstånd samt vattens ekologiska tillstånd,

k) **kvalitetsnorm** är gränsvärde för vattenkvalitet eller värde för förekomsten av eller egenskap hos en eller flera organismer i vattenområde,

l) **föroreningsområde** är vattenområde där kvalitetsnorm inte uppfylls,

m) **påverkan** är orsakande av effekt eller risk för effekt,

n) **förbättringsoverskott** är den extra vattenkvalitetsförbättring som följer av att vattenkvalitetsförbättrande åtgärd skapar bättre vattenkvalitet än vad som krävs enligt denna lag,

o) **vattenförbättringsplan** är en plan för visst föroreningsområde vari skall anges hur vattenkvaliteten skall förbättras, när förbättringen skall ha uppnåtts samt vari regleras markanvändning och andra företag som kan inverka på förhållande som kvalitetsnormerna avser,

p) **blandningszon** är vattenområde intill utsläppspunkt för avloppsvatten, mynning av dike eller plats för vattenbruk inom vilket vattenkvalitetsnormer inte är tillämpliga samt

q) **undantagszon** är ett för tillgodoseende av ett från allmän synpunkt särskilt viktigt ändamål, som inte kan tillgodoses på annat sätt, bestämt och avgränsat vattenområde för vilket särskilda bestämmelser utfärdats.

2 kap.

Rådighet över vatten

1 §

Inledande bestämmelse

I detta kapitel finns bestämmelser om vem som med iakttagande av lagens övriga bestämmelser råder över vatten samt under vilka förutsättningar annan än de som råder över visst vatten har rätt att utnyttja vatten och vattenområde. Rätt enligt denna lag undantar inte från skyldigheten att följa bestämmelser i annan lag.

2 §

Rätten att utföra vattenföretag

För att utföra ett vattenföretag krävs rätt eller rådighet enligt detta kapitel samt att vattenföretaget utförs i enlighet med lagens övriga bestämmelser.

3 §

Rådigheten över vatten

Den som äger en fastighet råder över det vatten som finns där, om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag.

I vattendrag råder vardera sidans ägare över det vatten som ansluter sig till respektive sida räknat från vattendragets mittlinje.

Med ägare enligt denna paragraf jämställs den som har ständigt besittningsrätt till fastighet.

4 §

Samfällt vatten

Delägare i samfällt vattenområde råder över området på samma sätt som ägare, med beaktande av att han vid nyttjandet av området och därpå befintligt vatten inte får vidta åtgärder som vållar men eller störning för andra delägare eller utgör hinder för dem att på motsvarande sätt tillgodogöra sig området.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller i tillämpliga delar även samfällt område som inte är täckt av vatten, när fråga är om rätten att nyttja inom området befintligt grundvatten.

5 §

Leга av vatten

Beträffande leга av vattenområde gäller i tillämpliga delar vad om leга av jord för annat ändamål än byggande och bedrivande av jordbruk är bestämt.

6 §

Öppet vatten

Var och en har rätt att med undvikande av onödigt störning färdas på vattenområde som är öppet. Vattenområde anses öppet om det inte på grund av laglig rätt stängts. Det sagda äger motsvarande tillämpning i fråga om färdande över is.

7 §

Nyttjande av vatten

Var och en har rätt till vattentäkt på vattenområde för hem- och boskapsushållning samt rätt att bada i vattenområde, begagna dess vatten till tvätt, vattnande av djur och för annat dylikt ändamål, om det kan ske utan att annans mark orättmätigt beträds och utan att områdets ägare eller annan förorsakas men eller störning.

Om rätt till vattentäkt för släckning av brand finns särskilda bestämmelser.

8 §

Strandägares rätt

Ägare eller innehavare av strand som inte är ägare av eller delägare i vattenområde har rätt att framför stranden i vattenområdet för sitt enskilda behov utsätta angoringspåle för båt eller anlägga brygga samt båthus, badhus, tvätthus, bastubyggnad eller annan sådan byggnad, om det kan ske utan att vålla ägaren av vattenområdet skada eller avsevärt men och om de kravbestämmelser som avses i 4 kap. 1-4 §§ uppfylls och åtgärden inte strider mot sådan kvalitetsnorm eller vattenförbättringsplan som avses i 5 kap. Här avsedd rätt föreligger inte i fråga om hamnområde eller annat vattenområde som tagits i särskilt bruk.

9 §

Undanröjande av hinder

Var och en som lider men av uppslamning eller av grund eller som åsamkas annan därmed jämförbar olägenhet vid nyttjande av vattenområde har rätt att vidta för undanröjande av hindret nödvändig åtgärd, om det kan ske utan att vålla ägaren avsevärt men och om de kravbestämmelser som avses i 4 kap. 1-4 §§ uppfylls och åtgärden inte strider mot sådan kvalitetsnorm eller vattenförbättringsplan som avses i 5 kap.

Beträffande det som avlägsnas från vattenområde genom åtgärd som avses i 1 mom. gäller i tillämpliga delar vad som i 3 kap. 6 och 7 §§ stadgas om jord och muddermassor.

3 kap.***Förfogande över annans egendom***

1 §

Inledande bestämmelse

I detta kapitel regleras förutsättningarna för att utan ägares eller rättsinnehavares medgivande ta annan tillhörig egendom i anspråk eller på annat sätt använda annans egendom eller inverka på annans rätt till egendom. I 6 kap. finns bestämmelser angående ansökan om och tillstånd till förfogande över annans egendom.

Beviljande av rätt enligt detta kapitel med avseende på vattenföretag medför inte att företaget är tillåtligt enligt bestämmelser i andra kapitel i denna lag.

Vattenföretag i allmänhet

2 §

Användning och överdämning av annans mark

Den som utför eller ämnar utföra ett vattenföretag kan beviljas rätt att för viss tid eller ständigt lösa in annans egendom, ta sådan i anspråk med nyttjanderätt eller sätta annans mark under vatten.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att det visas att vattenföretagaren äger eller besitter större delen av det område som behövs för ändamålet i 1 mom. Åtgärden skall dessutom vara nödvändig för genomförande av vattenföretaget eller oundgängligen behövas för en byggnad eller annan anläggning, som är väsentlig för utförandet eller utnyttjandet av vattenföretaget, eller för att skydda allmänt eller enskilt intresse.

3 §

Undanskaffande av annans byggnad m.m.

Den som utför eller ämnar utföra ett vattenföretag kan beviljas rätt att skaffa undan byggnader och anläggningar.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att byggnad eller anläggning är till uppenbart hinder för vattenföretaget samt att kostnaderna för utförandet annars blir oskäligt höga.

4 §

Uppförande av mindre anläggning på annans mark i anslutning till vattenföretag

Den som utför eller ämnar utföra ett vattenföretag kan beviljas rätt att på annan tillhörig område tillfälligt dämna upp vatten samt att för viss tid eller ständigt uppföra

- a) bro, trumma eller brygga med tillhörande anordningar,
- b) pumpinrättning med därtill hörande ledning eller
- c) annan mindre anläggning som är nödvändig för vattenföretaget.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att området inte påverkas i nämnvärd omfattning.

5 §

Undersökningar på annans mark m.m.

Den som utför eller ämnar utföra ett vattenföretag kan beviljas rätt att på annans mark eller vattenområde göra undersökningar för utredande av möjligheterna att genomföra vattenföretag och av verkningarna av ett planerat företag.

6 §

Rensning, uppläggning av massor m.m.

Den som utför eller ämnar utföra annat vattenföretag än allmän farled kan beviljas rätt att på annan tillhörigt område utföra rensningsarbete eller lägga upp jord eller muddermassa.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att området inte påverkas i nämnvärd omfattning samt att området inte berör tomt, trädgård, upplag, badstrand, hamn eller annat i särskilt bruk taget område.

Farleder och hamnar

7 §

Placering av muddermassor från farled

Muddermassa som härrör från allmän farled får placeras på annans vattenområde om området inte påverkas i nämnvärd omfattning eller tagits i särskilt bruk.

Den som i andra fall än som sägs i 1 mom. vill placera muddermassa på annans vattenområde kan beviljas rätt till detta om området inte påverkas i nämnvärd omfattning.

8 §

Rätt att placera anordningar och vidta åtgärder vid allmän farled

Den som anlägger eller förbättrar allmän farled har rätt att i vattenområde eller på strand förlägga remmare, märken, fyror och andra anordningar som behövs för utmärkande av farleden och säkerställande av samfärdseln. Denna rätt innefattar också rätt att använda naturföremål samt rätt att avlägsna sikthinder.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att märken och anordningar inte förläggs på område som tagits i särskilt bruk såsom tomt, trädgård, upplagsområde och badstrand. Om det är oundgängligen nödvändigt att använda visst sådant område, kan dock rätt beviljas därtill.

9 §

Vattenområde vid allmän farled

Den som skall inrätta eller driva allmän lastnings- eller ankringsplats eller allmän hamn i anslutning till allmän farled kan beviljas rätt att nyttja eller inlösa vattenområde.

10 §

Vattenområde vid enskild farled

Den som skall inrätta eller driva enskild lastnings- eller ankringsplats eller hamn i an-

slutning till enskild farled kan beviljas rätt att nyttja annan tillhörigt vattenområde.

11 §

Strandägares rätt för enskild hamn

Strandägare som vill inrätta eller driva enskild hamn kan för sådant ändamål beviljas nyttjanderätt till annan tillhörigt område.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att hamnen används för samfärdsel som inte är av ringa vikt samt att området inte påverkas i nämnvärd omfattning.

Förebyggande av fara

12 §

Tillfälliga åtgärder för att avvärja fara

Landskapsstyrelsen kan förordna om utförande av sådana tillfälliga åtgärder som är nödvändiga för att avvärja fara för människors liv eller hälsa eller omfattande egendoms- skador orsakad av förändring av vattenområde till följd av exceptionella naturförhållanden eller annan övermäktigt tilldragelse.

Markavvattning och avlopp

13 §

Dikning av annans mark

Dikning som avses i 10 kap. får utföras på annans mark och därtill hörande erforderlig skyddsvall eller pumpstation anläggas under förutsättning att åtgärden behövs för en ändamålsenlig markavvattning eller för att förebygga att annans område blir vattendränkt eller orsakas annan skada samt att kravet i 2 mom. uppfylls.

Om dikning eller anläggning, som avses i 1 mom. utförs genom annans mark skall, om så kan ske utan oskäligen kostnader, detta göras i rågång eller på annan plats som medför minsta möjliga olägenhet för markägarna. Utanför rågång får öppet dike inte läggas på annans område som har tagits i särskilt bruk. Genom annans täckdikade område får dikning utföras endast om det är oundgängligen nödvändigt.

14 §

Användning av annans dike och avloppsledning

För avvattning av mark får vatten ledas in i annan markägares öppna dike eller rensade bäck. Om sådant inledande av vatten i annan markägares täckdike medför att grövre rör måste läggas ner eller andra arbeten utföras,

skall dessa tilläggsarbeten utföras av den som leder in vattnet i diket.

Bestämmelser om ersättning och framtida deltagande i underhåll, förbättring och utvidgning av dike finns i 7 och 10 kap.

Den som avleder avloppsvatten har rätt att använda annans avloppsledning om detta är ändamålsenligt. Därvid tillämpas i tillämpliga delar bestämmelserna i 11 kap.

15 §

Avloppsanläggning

Rätt kan ges att på annans mark placera reningsverk och andra avloppsanläggningar vilkas omfattning inte är obetydlig eller att för ändamålet lösa in annans mark.

Härvid skall samma regler tillämpas som gäller för anläggningar som har samband med vattenföretag.

V a t t e n t ä k t

16 §

Ytvattentäkt

Den som inte råder över vatten kan beviljas rätt till ytvattentäkt på annans vattenområde.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att det inte gör det omöjligt för ägaren av vattenområdet att använda vattnet på samma sätt som den som begärt rätten.

Om vattentäkt för hem- och boskapshushållning finns bestämmelser i 2 kap. 7 §. Hur fördelning mellan olika intressenter skall göras regleras i 12 kap. 2 § och 13 kap. 19 §.

17 §

Grundvattentäkt

För enskilt behov kan rätt beviljas till grundvattentäkt på annans område om nyttan av tåkten är avsevärt större än skadan och annan olägenhet av densamma.

För allmänt behov kan rätt beviljas om nytan av tåkten är större än skadan och annan olägenhet av densamma.

Vid uppskattningen av nytta och skada, men eller annan förlust som avses i 1 och 2 mom. skall bestämmelserna i 12 kap. 5 § tillämpas.

Hur rätt till grundvattentäkt skall fördelas mellan flera när vattnet inte räcker till alla regleras i 12 kap. 6 § och 13 kap. 19 §.

18 §

Grundvattentäkt för enskilt behov

Trots vad i 19 § stadgas kan den, som inte på annat sätt till skäligena kostnader kan erhålla hushållsvatten i tillräcklig mängd, beviljas rätt till täkt av grundvatten på annans mark. Sådan

rätt kan också beviljas för att tillgodose industriell eller annan ekonomisk verksamhet för vilket tillgång till grundvatten är av synnerlig vikt.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att vattnet även räcker för ägarens, på hans mark bosatta personers, där väntad bosättnings samt där belägna företags behov samt att tåkten inte medför nämnvärda störningar eller andra olägenheter för markägaren.

19 §

Grundvattentäkt för allmänt behov

Företag som försörjer en kommun eller ett större antal förbrukare med huvudsakligen hushållsvatten, samt annan som behöver grundvatten för att tillgodose ett allmänt behov, kan ges rätt till täkt av grundvatten på annans område. Om vattnet skall ledas till plats utanför orten, får sådan rätt ges endast om ortens behov av vatten ändå kan tillgodoses i skäligen omfattning.

20 §

Begränsning i rätt till grundvattentäkt

Rätt till täkt av grundvatten kan begränsas till förmån för grundvattentäkt på annat område som tillgodoser allmänt behov.

Rätt till täkt av grundvatten kan under viss tid begränsas i visst område om tillgången på grundvatten för hushållsändamål på orten hotas av långvarig torra eller andra omständigheter.

21 §

Anordningar på annans mark för vattentäkt

Beträffande markägares skyldighet att tåla att ledningar och andra anordningar för vattentäkt placeras på hans mark gäller det som bestäms i 123 § byggnadslagen för landskapet Åland (61/79).

Innehavaren av vattentäkt kan när annans område behövs för ändamålet ges rätt att lösa in området eller ständig besittningsrätt för att där placera bassänger eller andra anläggningar eller anordningar för behandling av vattnet.

4 kap.

Allmänna kravbestämmelser

1 §

Inledande bestämmelse

Vattenföretag skall utföras och vattenfarlig verksamhet utövas så att ändamålet med företaget eller verksamheten nås med minsta skada och olägenhet för miljön utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget eller

verksamheten omöjliggörs. Särskilt skall eftersträvas att grundvattnet och vattenmiljön skadas så litet som möjligt och hålls i ett så naturligt skick som möjligt. Vattenföretag och vattenfarlig verksamhet skall dessutom utföras och utövas med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen.

2 §

Skydd för vattenkvalitet

Vattenföretag får inte utföras och vattenfarlig verksamhet får inte utövas om detta i något vattenområde kan försvåra uppfyllandet av kvalitetsnorm eller andra krav för vattenkvalitet som föreskrivs i 5 kap.

Vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet som medges i förbättringsplan eller som innebär utnyttjande av förbättringsoverskott i enlighet med bestämmelserna i 5 kap. är trots vad i 1 mom. stadgas tillåtna.

3 §

Väsentlig olägenhet

Om vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet trots försiktighetsmått enligt 4-6 §§ riskerar att medföra olägenheter som var för sig eller tillsammans är av väsentlig betydelse får företaget eller verksamheten inte utföras eller bedrivs annat än om nyttan härav klart överstiger skadan eller om undantag gäller enligt 2 mom. Samma gäller om vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet ensam kan medföra olägenhet som är betydande i förhållande till dess omfattning.

1 mom. hindrar inte vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet som tydligt har medgetts i vattenförbättringsplan.

4 §

Hänsyn till andra allmänna och enskilda intressen

I enlighet med 1 § skall vattenföretag utföras och vattenfarlig verksamhet utövas med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen än som avses i 2 och 3 §§, varvid särskilt skall beaktas företagens eller verksamhetens inverkan på

- a) fiskbeståndet och möjligheten att bedriva fiske,
- b) samfärdseln,
- c) möjligheterna att på det berörda området i framtiden utföra annat vattenföretag, utöva vattenfarlig verksamhet eller bedriva annan härmad jämförbar verksamhet samt
- d) rekreationsmöjligheterna, naturskönheten, kulturvårderna och trivselen i omgivningen.

5 §

Planers inverkan

Vattenföretag och vattenfarlig verksamhet får inte strida mot vattenförbättringsplan, byggnadsordning, stads- eller byggnadsplan eller fastställd general- eller regionplan. Gäller i andra än i nämnda fall särskilda bestämmelser för byggande eller annan användning av bestämt mark- eller vattenområde får företaget eller verksamheten inte heller strida mot dem.

6 §

Platsvalet

Vattenfarlig verksamhet får endast utövas på plats eller platser där minsta möjliga olägenhet för vattenmiljön uppstår och där förutsättningarna finns eller kan skapas för det slags verksamhet som är i fråga, utan att oskäligt högre verksamhetskostnader uppstår till följd av platsvalet.

7 §

Skäliga skyddsåtgärder

Den som utövar eller ämnar utöva vattenfarlig verksamhet skall, om inte längre gående krav gäller enligt annat lagrum i denna lag, vidta de skyddsåtgärder, åla de begränsningar samt iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvalitet. Skyldigheten att avhjälpa olägenheter kvarstår även efter att vattenfarlig verksamhet har upphört.

Omfattningen av åliggande enligt 1 mom. skall bygga på tekniskt bästa möjliga lösning som är ekonomiskt möjlig för den typ av verksamhet som är i fråga. Hänsyn skall tas till de tekniska svårigheter att uppnå bästa möjliga resultat, som kan föreligga därför att vattenanläggning har uppförts vid en tid då mindre stränga vattenvårdskrav gällde och därför blir dyrare att förbättra. Avhjälpan av olägenheter enligt 1 mom. sista meningen skall dock ske oavsett kostnaderna, om förebyggandet av den risk som föranleder krav på avhjälpan hade kunnat åstadkommas utan oskäliga kostnader.

Om det är uppenbart eller i ett tillstånds- ärende utrett att försiktighetsmått enligt 2 mom. är alltför kostsamt i förhållande till nyttan kan lindrigare försiktighetsmått väljas. Vid denna avvägning mellan kostnad och nytta skall särskild hänsyn tas till beskaftenheten av det vatten som kan bli påverkat och betydelsen av vattnets beskaftenhet samt till kostnaden för skyddsåtgärd och den ekonomiska verkan i övrigt av försiktighetsmått.

I vattenförbättringsplan får bestämmas att den kostnadsminskning som följer av lindrigare försiktighetsmått enligt 3 mom. skall betalas till en vattenförbättringsfond. Denna betalning skall i alla tillämpliga sammanhang behandlas som en utgift för försiktighetsmått.

Närmare bestämmelser om vattenförbättringsfonder utfärdas genom landskapsförordning.

8 §

Grundvattenfarliga ämnen

Direkta utsläpp till grundvatten av grundvattenfarliga ämnen är förbjudna. I landskapsförordning anges de ämnen som är grundvattenfarliga enligt denna paragraf.

Vattenfarlig verksamhet som kan medföra att grundvatten förenas med grundvattenfarligt ämne får inte utövas om inte alla förebyggande tekniska åtgärder vidtas som behövs för att förhindra sådan påverkan på grundvatten. I landskapsförordning kan intas närmare bestämmelser om de förebyggande tekniska åtgärder som behövs enligt denna paragraf.

9 §

Särskilda försiktighetskrav

Om det är ägnat att förenkla genomförandet av kraven i detta kapitel eller att tillgodose syftet med 5 kap., kan landskapsstyrelsen fastställa minimikrav för bestämda åtgärds slag eller verksamhetsslag avseende utsläpp, teknisk utrustning samt sådan hantering av kemiska ämnen, preparat och varor som direkt eller indirekt kan medföra risk för vattenkvaliteten eller vattenmiljön. Dessa minimikrav skall bestämmas på grundval av de principer som fastslås i 6 § samt 7 § 1 och 2 mom.

Oavsett bestämmelserna i 1 mom. skall de minimikrav gälla för tillämpliga verksamhetstyper eller utsläpp som har föreskrivits i Europeiska gemenskapernas råds direktiv 76/464/EEG om förorening genom utsläpp av vissa farliga ämnen i gemenskapens vattenmiljö.

Landskapsstyrelsen skall hålla dessa minimikrav tillgängliga för envar.

5 kap.

Bestämmelser om vattenkvalitet

Gemensamma bestämmelser om yt- och grundvattenkvalitet

1 §

Ytvattenkvalitet

Det är envars skyldighet att efter förmåga

och tillfälle, genom aktivt handlande och genom att avstå från skadlig påverkan, skydda och vårda ytvatten så att det är i sådant skick och har sådan beskaffenhet att där kan finnas sådana växter och djur som utgör för området normal flora och fauna utan påverkan av människan. Beskaffenheten skall också vara sådan att ingen som helst hälsofara kan orsakas av vattnet eller dess användning för olika ändamål.

Undantag från 1 mom. gäller i områden som utgör föroreningsområde, blandningszon eller undantagszon, för vilka särskilda bestämmelser gäller i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser.

2 §

Grundvattenkvalitet

Det är envars skyldighet att efter förmåga och tillfälle, genom aktivt handlande och genom att avstå från skadlig påverkan, skydda och vårda grundvatten så att dess beskaffenhet inte kan medföra hälso- eller miljöfara.

3 §

Vattenskyddsområde

Landskapsstyrelsen kan bestämma att visst område skall vara vattenskyddsområde vilket innebär att området åtnjuter särskilt skydd till förebyggande av förorening eller annan skadlig förändring av vattenkvaliteten. Vattenskyddsområde får inte ges större omfattning än vad som är lämpligt för ändamålet.

Inom vattenskyddsområde får inte finnas cistern, upplag, dike, ledning eller annan anläggning som kan skada eller på annat sätt förorena vattnet. Där får heller inte bedrivas verksamhet som kan medföra i 1 mom. avsedda följder. Landskapsstyrelsen kan för visst vattenskyddsområde förordna om ytterligare skyddsåtgärder eller inskränkningar i rätten att nyttja området samt om tillståndsplikt för olika typer av verksamheter och åtgärder.

Landskapsstyrelsen kan ge tillstånd till viss åtgärd eller verksamhet inom vattenskyddsområde om det är utrett att detta kan ske utan risk för försämring av vattenkvaliteten.

4 §

Kvalitetsnormer

Landskapsstyrelsen skall utfärda sådana kvalitetsnormer som är behövliga eller lämpliga för att med god säkerhetsmarginal klara de allmänna förutsättningar för vattenföretag och vattenfarliga verksamheter som anges i 1 §.

Kvalitetsnormer kan utfärdas för grundvatten, avgränsade vattenområden eller för alla vattenområden av viss typ och kan avse

såväl kemiska och fysiska egenskaper hos vatten som ekologiska förhållanden i vattenområde.

Om inte strängare kvalitetsnormer enligt 1 mom. har utfärdats avseende samma förhållande gäller sådana kvalitetsnormer som följer av följande EG-bestämmelser:

a) Rådets direktiv (75/440/EEG) om kvalitetskrav på ytvatten som används för framställning av dricksvatten i medlemsstaterna och

b) Rådets direktiv (79/869/EEG) om mätmetoder samt provtagnings- och analysfrekvenser avseende ytvatten för dricksvattenframställning i medlemsstaterna.

5 §

Omprövning och upphävande av kvalitetsnorm

Kvalitetsnormer utfärdade enligt 4 § 1 mom. skall omprövas senast vart femte år.

Om kvalitetsnorm gäller för visst område eller för hela landskapet och det visar sig att den inte är tillräcklig för att syftet med den skall uppnås, kan kvalitetsnormen redan före omprövningstiden enligt 1 mom. skärpas eller kompletteras med ytterligare kvalitetsnormer varvid 1 § 1 mom. tillämpas.

En utfärdad kvalitetsnorm får upphävas om den sannolikt är obehövlig från miljöskyddssynpunkt. Landskapsstyrelsen skall innan kvalitetsnormen upphävs redovisa skälen för detta i en ordning som i tillämpliga delar motsvarar den som föreskrivs för vattenförbättringsplan enligt 12-16 §§. En utfärdad kvalitetsnorm som helt eller delvis innebär tillämpning av bestämmelser som föreskrivits av Europeiska gemenskaperna (EG) kan dock inte till denna del upphävas.

6 §

Rättsverkan av kvalitetsnorm

Om kvalitetsnorm inte är uppfylld i ett ytvattenområde eller grundvattenområde, gäller vad som föreskrivs i 2 och 3 mom.

Ny eller ändrad markanvändningsåtgärd eller verksamhet i ytvattenområde, dess tillrinningsområde eller i ett område där kvalitetsnorm avseende grundvatten gäller, får inte utföras eller bedrivas om därigenom riskeras att vattenkvaliteten ytterligare försämras eller att förbättring därigenom kan försvåras. Undantag härifrån är

a) att det är väl utrett att ingen ökad påverkan av detta slag kommer att inträffa,

b) att åtgärden eller verksamheten innebär utnyttjande av förbättringsoverskott i enlighet

med 12 § och hinder enligt 3 mom. inte föreligger eller

c) att gällande vattenförbättringsplan finns och medger åtgärden eller verksamheten.

Om kvalitetsnorm avser hälsa får inte ny eller ändrad verksamhet eller åtgärd kvittas mot förbättringsoverskott enligt b punkten.

Särskilda bestämmelser om ytvattenkvalitet

7 §

Blandningszon

När kvalitetsnormer utfärdas skall i nödvändig omfattning blandningszon, dess art, föroreningsstyp och storlek bestämmas samt, om så kan behövas för miljövården, särskilda normer utfärdas för sådana zoner. Blandningszonens storlek får inte överstiga vad som är tekniskt nödvändigt med hänsyn till utsläppets art, föroreningsstyp och storlek.

Om landskapsstyrelsen inte beslutat om blandningszonens storlek är blandningszonen för avloppsvatten vattenområde inom 100 meters och för dikes utlopp inom 25 meters radie räknat från utsläppspunkten. För vattenbruk skall blandningszonen vara vattenområde inom 100 meters radie räknat från vattenbruksanläggningens yttre omkrets.

Oavsett bestämmelserna i 1 och 2 mom. får ingenstans förekomma att en blandningszon, eller flera blandningszoner tillsammans, täcker mer än en tredjedel av avståndet mellan närmast liggande stränder.

8 §

Undantagszon

Landskapsstyrelsen kan bestämma att visst vattenområde skall vara undantagszon. För undantagszon kan särskilda kvalitetsnormer eller andra bestämmelser som rör vattnets kvalitet utfärdas. Om det anses behövt kan landskapsstyrelsen dessutom utfärda andra bestämmelser rörande markanvändning eller andra åtgärder som kan påverka miljöförhållandena i undantagszon.

I 6 kap. regleras förutsättningarna för beviljande av tillstånd att förändra vattenområde till annan mark.

9 §

Särskilda kvalitetsnormer

Om inte kvalitetsnormer gäller för syre, kväve eller fosfor i visst sötvattenområdes ytvatten får ny eller ändrad markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd i vattenområdet eller dess tillrinningsområde endast om

det visas att åtgärden eller verksamheten inte riskerar att försämra syreförhållandena eller öka halterna av kväve respektive fosfor i vattenområdet.

Om inte kvalitetsnormer gäller för vattenområde i saltsjön syftande till att begränsa övergödning, såsom kvalitetsnormer avseende ekologiska förhållanden eller kvalitetsnormer i enlighet med 4 § 1 mom., får ny eller ändrad markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd i vattenområdet eller dess tillrinningsområde endast om det visas att åtgärden eller verksamheten inte kan bidra till ökad övergödning i området eller att förbättringsoverskott utnyttjas enligt bestämmelserna i 12 §.

Särskilda bestämmelser om grundvattenkvalitet

10 §

Kvalitetsnormer

Om kvalitetsnormer för grundvatten avser hälsa skall de gälla lika i hela landskapet medan kvalitetsnormer avseende miljöaspekter får bestämmas gälla för viss del av landskapet eller hela landskapet.

För vattenkvaliteten i brunnar tillämpas utöver denna lag landskapslagen om hälsovården (36/67). Vatten i brunn skall dock uppfylla utfärdade kvalitetsnormer för grundvatten om inte annat särskilt stadgats. Om vid provtagning i brunn vattnet har sämre kvalitet än kvalitetsnormer föreskriver, skall grundvattnet i området anses vara motsvarande dåligt om inte annat förhållande påvisas genom särskild provtagning eller på annat betryggande sätt.

11 §

Särskild kvalitetsnorm avseende nitrat

Om kvalitetsnormer avseende nitrat i grundvatten inte har införts får ingen ändring av jordbruksdrift ske om den medför annan än obetydlig ökning av nitrathalten i mark eller grundvatten.

Gemensamma bestämmelser om förbättringsoverskott och förbättringsplaner

12 §

Utnyttjande av förbättringsoverskott

Oavsett krav, restriktioner och förbud i denna lag för åtgärd eller verksamhet som kan påverka vattenkvaliteten får i den utsträck-

ning som anges i denna lag och i landskapsförordning ny eller ändrad verksamhet eller annan åtgärd ändå komma till stånd om detta har direkt samband med ett förbättringsoverskott. Med direkt samband likställs att den som har skapat förbättringsoverskottet medger att annan utnyttjar detta.

Förbättringsoverskott får inte sammanlagt utnyttjas mer än till två tredjedelar.

Närmare bestämmelser om förbättringsoverskott utfärdas genom landskapsförordning.

13 §

Vattenförbättringsplan

För föroreningsområde och område där kvalitetsnormer för grundvatten inte uppnås, eller risk finns att sådana normer inte uppnås, skall landskapsstyrelsen upprätta och fastställa en vattenförbättringsplan.

Ansvarig för genomförandet av vattenförbättringsplan är landskapsstyrelsen. Vissa eller samtliga genomförandeuppgifter utom det slutliga genomförandeansvaret kan delegeras till viss kommun eller viss hälsonämnd. Om sådan delegering har skett, skall landskapsstyrelsen övervaka genomförande och vid behov antingen skyndsamt ingripa i enskild fråga eller återta delegeringsbeslutet.

14 §

Förfarande

Innan vattenförbättringsplan fastställs skall förslaget vara utställt under minst en månad.

Sedan tiden för utställning enligt 1 mom. gått ut skall landskapsstyrelsen upprätta ett skriftligt, preliminärt ställningstagande till planförslaget vari beaktas de synpunkter på förslaget som givits under utställningstiden. Detta ställningstagande skall redovisas vid ett sammanträde där sakägare skall beredas tillfälle att yttra sig över det. Vid sammanträdet skall protokoll föras.

Tidigast tre veckor efter att protokoll som avses i 2 mom. offentliggjorts får landskapsstyrelsen besluta om planförslaget.

15 §

Rättsverkan av förbättringsplan

Utöver vad som medges enligt denna paragraf får inte markanvändningsåtgärd eller verksamhet inledas, flyttas, utvidgas eller på andra sätt utföras eller bedrivas i strid mot fastställd vattenförbättringsplan. Åtgärd eller verksamhet som bedrevs när planen ställdes ut får dock tills myndighet i enskilt fall bestämmer annat fortsätta oförändrad förutsatt att den inte strider mot annan bestämmelse i denna lag eller annan författning.

Utan tillstånd från landskapsstyrelsen får i planen oreglerad markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd eller ändras endast om detta är tillåtligt enligt 4 och 6 kap. samt det är uppenbart att detta varken försvårar genomförandet av planen eller motverkar planens miljöskyddssyfte. I annat fall skall tillstånd sökas hos landskapsstyrelsen som får ge tillstånd endast om det är utrett att åtgärden eller verksamheten inte försvårar genomförandet av planen eller motverkar dess syfte från miljöskyddssynpunkt.

16 §

Utnyttjande av förbättringsoverskott inom förbättringsplan

Oavsett bestämmelserna i 15 § får markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd eller ändras i strid mot vattenförbättringsplan, om därigenom förbättringsoverskott, skapat av den som vill utföra markanvändningsåtgärden eller verksamheten, utnyttjas enligt 12 §.

Landskapsstyrelsen får i vattenförbättringsplan bestämma att annan vattenförbättrande åtgärd än som avses i 1 mom., som ger ett dokumenterat förbättringsoverskott, får utnyttjas efter landskapsstyrelsens tillstånd. För sådant tillstånd krävs att den sökande i betydande grad har medverkat till förbättringsoverskottet eller att den som har skapat förbättringsoverskottet medger att sökanden utnyttjar detta.

17 §

Revidering av vattenförbättringsplan

Vattenförbättringsplan skall revideras när det finns anledning anta att planen inte är tillräcklig för att nå den vattenkvalitet som föreskrivs i kvalitetsnormer eller senast var tredje år.

För revideringen av vattenförbättringsplan skall tillämpas bestämmelserna i 14 §.

6 kap.

Tillståndsprövning

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillståndsmyndigheten

Tillståndsmyndighet enligt denna lag är landskapsstyrelsen om inte annorlunda särskilt följer av grunderna för landskapets behörighet enligt självstyrelselagen för landskapet Åland eller av annan författning.

2 §

Tillstånds- och anmälningsplikt

För vattenföretag och andra åtgärder som rör vattenområde och regleras i denna lag samt för vattenfarlig verksamhet krävs tillstånd eller anmälan i den omfattning som bestäms i detta kapitel.

Om landskapsstyrelsen konstaterar att viss verksamhet eller åtgärd för vilken tillstånd söks skall ske i enlighet med bestämmelserna i denna lag, kan landskapsstyrelsen meddela sökanden att tillstånd i enlighet med ansökan inte erfordras för verksamheten eller åtgärden om den uppfyller av landskapsstyrelsen särskilt angivna krav.

3 §

Rätt till tillståndsprövning

Den som utfört eller ämnar utföra vattenföretag samt den som utövar eller ämnar utöva vattenfarlig verksamhet kan söka tillstånd här för även om tillståndsplikt inte föreligger. Om inte annat är särskilt bestämt gäller för sådan ansökan samma regler om handläggning och beslut som för tillståndsärenden i övrigt enligt denna lag.

4 §

Förutsättningar för tillstånd

Tillstånd får ges endast om det är utrett att denna lags bestämmelser är uppfyllda liksom bestämmelser som har utfärdats med stöd av lagen.

5 §

Tillstånds rättsverkan

Den som beviljats tillstånd enligt denna lag har rätt att utnyttja tillståndet under den tid som tillståndet gäller. Vid utnyttjande av tillstånd skall de villkor följas som tillståndet anger. Tillstånd enligt denna lag undantar inte från skyldigheten att följa bestämmelser i annan lag.

Tillstånd kan förenas med villkor. Villkor kan ändras och nya villkor kan föreskrivas under de förutsättningar som anges i detta kapitel. Under de förutsättningar som anges i 11 § kan ett tillstånd återkallas eller ändras.

6 §

Överlåtelse av tillstånd

Tillstånd kan inte överlätas annat än tillsammans med den verksamhet, den fastighet eller den anläggning som tillståndet avser. Om det som tillståndet avser inte utförts eller inte i betydande omfattning inletts, kan tillståndet inte överlätas till annan.

7 §

Tillståndsansökan

Ansökan om tillstånd enligt denna lag skall inlämnas skriftligt i tre exemplar till landskapsstyrelsen. I ansökan skall, utöver vad som föreskrivs i övrigt i denna lag eller i annan tillämplig bestämmelse, tydligt anges

- a) sökanden,
- b) den åtgärd eller verksamhet som ansökan omfattar,
- c) plats för verksamheten och för utsläpp,
- d) utredning över ägande- och nyttjanderätt till de områden där åtgärden eller verksamheten planeras,
- e) redogörelse för miljökonsekvensbedömning om sådan har upprättats,
- f) redogörelse för de föroreningar och andra störningar som kan komma att utgå från eller orsakas av åtgärden eller verksamheten, beskaffenheten av den omgivning som nås av störning samt räckvidden och verkningar som störningarna kan medföra samt
- g) förslag till skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämte därtill hörande villkorsförslag samt förslag till hur kontroll av åtgärdens eller verksamhetens utförande och verkningar skall ske.

För ansökan gäller utöver vad som sägs i 1 mom. särskilt att sökanden till uppfyllande av 4 § i detta kapitel skall utforma och komplettera ansökan så att tillståndsmyndigheten har ett fullgott underlag för att bedöma om de lagliga förutsättningarna för tillstånd enligt 4 och 5 kap. är uppfyllda med hänsyn till miljöpåverkan och inverkan på motstående intressen.

Om miljökonsekvensbedömning har upprättats för åtgärden eller verksamheten skall denna bifogas ansökan och ersätter då i tillämpliga delar den redogörelse som avses i 1 mom. f punkten.

8 §

Ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom

Den som i enlighet med 3 kap. önskar förfoga över annans egendom för att inleda vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet skall ansöka om detta hos landskapsstyrelsen senast sex månader innan företaget eller verksamheten skall inledas.

Förutom vad som stadgas i 7 § skall i sådan ansökan tydligt anges

- a) vilken rätt till förfogande över annans egendom som begärs,
- b) förteckning över berörda sakägare samt
- c) andra uppgifter som landskapsstyrelsen behöver för att kunna bedöma om förutsätt-

ningarna för tillstånd till förfogande över annans egendom är uppfyllda.

Innan tillstånd till förfogande över annans egendom beviljas skall vattenförrättning hållas i enlighet med bestämmelserna i 14 kap.

9 §

Tillstånd

Slutligt tillstånd och delbeslut i tillståndsärende kan avse tillstånd till vattenfarlig verksamhet, vattenföretag och förfogande över annans egendom. Så långt möjligt skall för samma åtgärd, verksamhet eller företag tillståndet reglera allt det som anges i första meningen.

I samband med tillstånd enligt 1 mom. kan beslutas om att stadfästa överenskommelse om ersättning till den vars egendom eller rätt begränsats genom annans rätt att förfoga över dennes egendom enligt denna lag, varvid ersättningen omedelbart skall betalas om inte annat sagts i överenskommelsen.

10 §

Tillstånds giltighetstid

Tillstånd som meddelats med stöd av denna lag gäller tills vidare om inte annat bestämts i tillståndet, i författning eller i detta kapitel.

11 §

Tillstånds ändring och återkallande

Tillstånd till vattenfarlig verksamhet eller vattenföretag kan ändras om utnyttjandet av tillståndet annars medför väsentlig miljöpåverkan i allmänna eller enskilda intressen som inte kunde förutses vid tillståndsprövningen.

Tillstånd kan återkallas om tillståndshavaren eller någon för vilken denne svarar i väsentligt hänseende åsidosatt förpliktelse enligt tillståndet eller enligt denna lag eller om tillståndshavaren vid utövandet av sin rätt enligt tillståndet på annat sätt visat likgiltighet för värden som är skyddade i lag och härvid inte obetydlig skada uppkommit.

Fråga om återkallande eller ändring som avses i denna paragraf upptas till prövning på sakägares anhållan eller på begäran av tillsynsmyndighet enligt denna lag.

12 §

Rättsverkan av återkallande

Om ett tillstånd återkallas förfaller dess rättsverkningar. Ändringar i äganderättsförhållandena förblir dock gällande. Detsamma gäller ändringar med avseende på särskilda

rättigheter till egendom om en återgång till tidigare förhållanden skall anses oskälig.

13 §

Återbetalning av ersättning efter återkallande eller ändring av tillstånd

Ersättning för skada som betalats enligt bestämmelserna i 7 kap. behöver inte återbetalas när ett tillstånd återkallats eller ändrats. Om det måste anses oskäligt att ingen återbetalning sker, med hänsyn till fördel ersättningstagare erhåller genom återkallande eller ändring av tillstånd, skall dock tillståndshavaren vara oförhindrad att begära att ersättningen eller viss del av denna återbetalas. Sådant yrkande skall handläggas i den ordning som gäller för tvistiga ersättningsfrågor enligt denna lag.

14 §

Hörande av markägare

Innan landskapsstyrelsen beviljar tillstånd för vattenföretag för vilket annan tillhörigt mark- eller vattenområde tas i anspråk skall markägaren höras om inte vattenförrättning skall hållas i enlighet med 14 kap.

*Tillstånds- och anmälnings-
plikten omfattning*

15 §

Tillståndsplikt när allmän rätt berörs

Tillstånd för utförande av vattenföretag och vattenfarlig verksamhet krävs om genomförandet berör allmän rätt.

16 §

Allmän tillståndsplikt för vattenföretag

Tillstånd för utförande av vattenföretag krävs oavsett vad i 15 § stadgas om företaget kan medföra

- a) fara för hälsan eller annan försämring av bosättnings- och näringsförhållandena,
- b) betydande förändringar i naturförhållandena eller av existensbetingelserna för de i naturen levande organismerna,
- c) fara för översvämning eller allmän vattenbrist,
- d) försämring av vattnets reningsförmåga eller annan kvalitetsförsämring,
- e) ändring eller stängning av kungsådra eller andra olägenheter för samfärdseln eller fiskens vandring,
- f) betydande minskning av naturskönheten, trivseln i omgivningen, kulturvärdena eller rekreativsmöjligheterna eller

g) annan kränkning av allmänt eller enskilt intresse som är betydande.

Tillstånd krävs oavsett verkningarna i det enskilda fallet för

a) uppförande av bro eller transportanordning i eller över allmän farled samt anläggande av vatten-, avlopps-, kraft- eller annan ledning eller tunnel under sådan led,

b) ny eller utvidgad täkt av ytvatten, för annat än hushållsändamål, inom vattenområde där ytvattentäkt redan pågår,

c) täkt av mer grundvatten än 50 kubikmeter per dygn varvid flera anläggningars vattenuttag ur samma grundvattentillgång skall räknas samman och för

d) ny eller utvidgad grundvattentäkt inom grundvattentillgång där grundvattentäkt pågår eller om täkten kan medföra att möjligheterna för annan att erhålla vatten för hushållsändamål försvåras eller att tillgången på vatten blir väsentligt mindre än tidigare. Med täkt av grundvatten jämställs här täkt av substans ur marken och andra liknande åtgärder vilka kan ha här avsedda följder.

Undantagen från tillståndsplikt enligt 2 mom. är vattentäkt för en- eller tvåfamiljs-hushåll eller gårdsbruksfastighets husbehovsförbrukning om inte annat följer av punkt c eller d.

Beträffande i 1 mom. nämnt företag som rör allmän farled vilken inte tjänar enbart den lokala sjötrafiken gäller vad i rikslagstiftningen är föreskrivet.

17 §

Allmän tillståndsplikt för vattenfarlig verksamhet

Tillstånd krävs för inledande, uppförande och ändring av industriell och därmed jämförbar anläggning eller verksamhet om det inte är uppenbart att anläggningen eller verksamheten och vad som därifrån kan komma att släppas ut eller på andra sätt tillföras ytvatten eller grundvatten inte medför någon sådan påverkan som avses i 16 §.

18 §

Särskild tillståndsplikt för vissa slag av vattenfarlig verksamhet

Tillstånd krävs oavsett vad i 17 § stadgas för uppförande eller ändring av vissa anläggningar, åtgärder och verksamheter. Dessa är

- a) galvaniserings- och förnicklingsanläggning,
- b) impregneringsanläggning för trä,
- c) barkningsinrättning som använder vatten,

d) mejeri och mjölkpulverfabrik samt glassfabrik,

e) slakteri,

f) gödselhantering avseende flera än 100 djurenheter, för djur där landskapsstyrelsen i detta avseende beslutat om antalet djur per djurenhet,

g) fabrik för förädling av fisk-, kött-, grönsaks-, potatis-, rotfrukts-, frukt- och bärprodukter,

h) margarinfabrik och inrättning för framställning av näringsolja,

i) bryggeri,

j) fiskodling som producerar mer än 25 ton fisk per år,

k) läkemedelsfabrik,

l) tvättinrättning med en kapacitet med mer än 500 kg per dygn,

m) gödselmedelsfabrik,

n) oljeraffinaderi,

o) upplag av brännbar vätska där mer än 100 kubikmeter får förvaras,

p) fabrik där råämnen för plast tillverkas,

q) sjukhus samt

r) avfallsbehandlingsanläggning.

Tillstånd krävs oavsett vad i 17 § och i 1 mom. denna paragraf stadgas för utsläpp av avloppsvatten från

a) sjukhus eller bebyggelse med mer än 50 hushåll,

b) enskilda hushåll till mark (infiltration) eller vattenområde om antalet hushåll med avloppsvattenutsläpp, utan att vara anslutna till gemensamt avloppsnät i ett och samma tillrinningsområde, är flera än 50 samt för

c) annan med a och b punkten jämförbar totalbelastning.

Landskapsstyrelsen kan, om inte annat gäller enligt 19 och 20 §§, befria från tillståndsplikt enligt 1 och 2 mom. för visst fall eller genom landskapsförordning för vissa slag av vattenfarlig verksamhet. En förutsättning för sådant beslut är att det kan anses säkerställt att sådan verksamhet ändå helt kommer att uppfylla kraven i denna lag. I fall som avses i detta moment gäller anmälningsplikt enligt 22 §.

19 §

Särskild tillståndsplikt för vissa slag av utsläpp till ytvatten

Tillstånd krävs för utsläppande till ytvatten av avloppsvatten, annan materia eller energi om utsläppandet kan medföra vattenfarlig förorening. I landskapsförordning anges de ämnen som är vattenfarliga enligt denna paragraf.

20 §

Särskild tillståndsplikt för grundvattenfarlig verksamhet

Tillstånd krävs oavsett 18 § för

a) slutligt omhändertagande av miljöfarligt material,

b) bedrivande eller innehav av avfallsbehandlingsanläggning eller annan avlämningsplats för avfall,

c) direkta utsläpp till grundvatten av vattenfarliga ämnen,

d) återinfiltration till samma vattenförande lager av vatten som använts geotermiskt, vatten från gruva och dagbrott samt vatten som har pumpats ut i samband med byggnads- och anläggningsarbeten samt för

e) konstgjord infiltration till grundvatten.

I landskapsförordning anges vilka material som är miljöfarliga enligt 1 mom. a punkten samt de ämnen som är vattenfarliga enligt 1 mom. c punkten.

Tillstånd för sådant som avses i 1 mom. får inte meddelas förrän det har konstaterats att grundvattnet och särskilt dess kvalitet blir föremål för regelbunden övervakning och dokumentation.

21 §

Tillståndsplikt inom visst område

Om det föreligger särskilda skäl kan landskapsstyrelsen beträffande ett till gränserna bestämt område genom landskapsförordning stadga att tillståndsplikt skall gälla för i beslutet närmare angivna åtgärder oavsett deras verkningar. Under samma förutsättningar kan landskapsstyrelsen genom landskapsförordning stadga om inskränkningar i tillståndsplikt som gäller enligt 15-17 §§ men inte i tillståndsplikt som gäller enligt 18-20 §§.

22 §

Anmälningsplikt

Industriell eller liknande anläggning som inte är tillståndspliktig enligt 15-21 §§ skall anmälas minst en månad i förväg. Motsvarande anmälningsplikt gäller även för ändring av verksamhet vid eller i sådan anläggning, om det finns risk för att ändringen medför ökad eller ny olägenhet i omgivningen.

Landskapsstyrelsen kan i landskapsförordning föreskriva att annan vattenfarlig verksamhet än sådan som avses i 1 mom. inte får inledas, utföras eller ändras utan att anmälan inlämnats minst en månad dessförinnan.

Tillstånd som omfattar
vattenföretag

23 §

Allmänna bestämmelser

Tillstånd som innefattar vattenföretag skall i den delen noggrant ange tillståndshavare, vattenföretaget, dess plats och omfattning samt de villkor som skall gälla för utförandet av företaget och för dettas inverkan på vattenförhållanden och andra förhållanden av betydelse för enskilt och allmänt intresse. Om tillståndet innefattar rätt till förfogande över annans egendom skall även 24 § tillämpas.

24 §

Tillstånd till förfogande över annans egendom

Beslut om rätt till förfogande över annans egendom skall noggrant ange vilken rätt som medges och de särskilda villkor som skall gälla för utnyttjande av denna. Beslutet skall vidare i tillämpliga fall innehålla stadfästelse av överenskommelse om ersättning enligt 9 § 2 mom. I annat fall skall i beslutet eller i senare beslut frågan om ersättning för rätten till förfogande avgöras.

25 §

Tillstånd till byggande

I beslut om tillstånd att uppföra anläggning eller liknande för ett vattenföretag skall föreläggas viss tid, högst tio år, inom vilken byggandet skall ha utförts. Har arbetena inte till väsentliga delar utförts innan den förelagda tidens utgång förfaller verkan av tillståndet. Om särskilda skäl föreligger kan tiden för slutförandet av arbetena förlängas på ansökan av tillståndshavaren.

I fråga om rättsverkningarna av byggnadstillstånd vars verkan förfallit gäller det som i 11-13 §§ är föreskrivet beträffande tillstånd som återkallats.

26 §

Medgivande att vidta åtgärd

I beslut om tillstånd för ett vattenföretag kan sökanden beviljas rätt att vidta åtgärder för genomförande av företaget redan innan beslutet vunnit laga kraft. Sådan rätt får beviljas när det är fråga om

a) uppskov med igångsättandet av företag som kan väntas förorsaka sökanden betydande skada och det är uppenbart att de avsedda åtgärderna varken hindrar annat utnyttjande av vatten eller orsakar varaktig skada på miljön,

b) företag som inte nämnvärt inverkar på miljön, eller om det är fråga om

c) åtgärd som uppenbarligen behövs för att avvärja hastigt uppkommen fara och det är sannolikt att nyttan av avvärjandet överstiger de sammanlagda skadliga verkningarna av åtgärden.

Medgivande som avses i 1 mom. får inskränkas att gälla endast sådana åtgärder som till väsentliga delar kan återställas, varvid åtgärderna skall anges tydligt. Om sakägare motsätter sig tillstånd, får rätt enligt 1 mom. a eller b punkten beviljas endast om verkningarna av åtgärderna helt kan repareras.

Sökande skall innan i denna paragraf avsedd åtgärd vidtas ställa godtagbar säkerhet för de skador, olägenheter och kostnader som åtgärderna kan föranleda samt för kostnaderna för återställande om åtgärden vid senare prövning befinns otillätlig.

Om ändring söks i sådant beslut om tillstånd för vattenföretag i vilket ingår medgivande enligt 1 mom., kan den myndighet hos vilken ändring söks förordna att rätten till åtgärder skall förfalla samt att åtgärder som inlets skall avbrytas även utan särskild ansökan härom. Om ändringssökande särskilt begär att åtgärden skall avbrytas skall sådan begäran handläggas i brådskande ordning.

27 §

Etappvis tillstånd

Med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i detta kapitel får ett beslut om tillstånd till vattenföretag meddelas i etapper gällande olika delar av företaget.

Tillstånd som omfattar
vattenfarlig verksamhet

28 §

Tillstånd för vattenfarlig verksamhet

Tillstånd som omfattar vattenfarlig verksamhet skall noggrant ange tillståndshavare, verksamheten, dess placering och största tillåtna omfattning, platsen för utsläpp och utsläppsmetoder, de villkor beträffande sätt att utöva verksamheten, omfattningen av utsläpp, försiktighetsmått och andra åtgärder som behöver föreskrivas för att kraven i 4 och 5 kap. skall uppfyllas.

29 §

Giltighetstid för tillstånd till vattenfarlig verksamhet

Tillstånd för utövande av vattenfarlig verksamhet ges för viss tid, inte över tio år, från

dagen då tillståndet vunnit laga kraft. Tillstånd enligt 18-20 §§ gäller dock högst fem år från det att beslutet vunnit laga kraft. Om det som tillståndet avser samtidigt utgör vattenföretag förfaller tillståndet till vattenföretaget om detta inte kan utnyttjas utan fortsatt tillstånd till vattenfarlig verksamhet och vattenföretaget därefter inte är till nytta för den tidigare tillståndshavaren.

30 §

Ansökan om nytt tillstånd

Vid ansökan om nytt tillstånd för sådan vattenfarlig verksamhet som avses i 16-20 §§ för vilken tillstånd enligt denna lag tidigare har givits skall, om inte sökanden motsätter sig detta, i första hand föreskrivas så stränga villkor och sådan begränsning för verksamheten som behövs för att motverka grundvattenförorening och för att upprätthålla föreskrivna kvalitetskrav för ytvatten. I andra hand skall tillstånd till fortsatt verksamhet vägras.

31 §

Övriga bestämmelser

I övrigt gäller i tillämpliga delar vad om tillstånd som omfattar vattenföretag är stadgat i 25-27 §§.

7 kap.**Ersättning och inlösen**

Allmänna bestämmelser

1 §

Inledande bestämmelse

Skada eller annan olägenhet som uppstår till följd av vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet, som utgörs av ändrad vattenkvalitet eller är en följd av sådan effekt, skall ersättas eller inlösas i den omfattning och under de förutsättningar som gäller enligt bestämmelserna i detta kapitel. Samma gäller skada eller annan olägenhet till följd av utnyttjande av rätt enligt 3 kap. att ta i anspråk eller på andra sätt förfoga över eller påverka annans egendom.

2 §

Expropriation

Om inte annat bestäms i detta kapitel skall allt sådant förfogande som avses i 3 kap. denna lag, oavsett att sådant förfogande även får ske för enskilt intresse, jämföras med expropriation.

Ersättningsfrågor enligt denna lag skall bedömas med tillämpning av bestämmelserna i 4 kap. landskapslagen om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter (62/79), dock så att vid inlösen eller beviljande av rätt till ständig besittning av annans mark och vad där finns samt vid rätt att varaktigt sätta mark och vad där finns under vatten skadan skall ersättas med 150 procent av det värde som sägs i 23 § nämnda lag.

För övriga frågor som har samband med sådant förfogande och prövning av sådant som avses i 3 kap. denna lag skall, med beaktande av 4 mom. nedan, tillämpas bestämmelserna i 5-10, 12, 13 och 15 kap. landskapslagen om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter med undantag av 88 och 89 §§ i 15 kap.

Det som i landskapslagen om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter sägs om expropriationsnämnd skall i ersättningsfrågor enligt denna lag gälla tillståndsmyndigheten.

3 §

Markägares rätt till inlösen

Om annan tillhörig mark till följd av vattenföretag varaktigt sätts under vatten eller på annat sätt omedelbart försämras skall om ägaren så begär marken och vad där finns lösas in om inte försämringen är av övergående natur.

Inlöses en del av en fastighet eller tas den i anspråk med nyttjanderätt och uppkommer på grund härav vid nyttjandet av den återstående delen avsevärt men skall, om inte försämringen är av övergående natur, hela fastigheten lösas in om ägaren så begär.

Om bruknings- eller marknadsvärde av annans egendom minskas till följd av åtgärd som orsakar skada enligt 4 § a och b punkten skall, om så befinns skäligt, på ägarens begäran bestämmas att fast eller lös egendom skall lösas in.

Det som i 1-3 mom. bestäms om skyldighet att lösa in egendom gäller i tillämpliga delar även nyttjanderätt eller annan särskild rätt till sådan egendom.

4 §

Skadegrunder

Ersättning skall betalas för inte obetydlig skada eller olägenhet på människors hälsa och på egendom om skadan eller olägenheten beror på

a) genomförande av vattenföretag såsom byggnad i vatten, dikning, vattentäkt och annat sådant och skadan har samband med översvämning eller annan vattenståndsändring,

ändrad tillgång på vatten eller försämrade möjligheter att utnyttja vattenområde och vatten över vilket den skadelidande har rådighet,

b) anläggningsarbete, grävning eller andra åtgärder med mark eller i vattenområde som orsakar skada eller olägenhet som anges i föregående punkt eller som medför försumpning av mark eller andra markskador till följd av förändrade vattenförhållanden i mark eller vattenområde,

c) förekomsten av anläggning, vatten- eller avloppsledning, andra anordningar eller diken som orsakar skada eller olägenhet som anges i b punkten eller

d) vattenfarlig verksamhet.

Om vållande inte kan påvisas skall ersättning ändå betalas utom när orsaken till skadan eller olägenheten är naturtilldragelse eller annan övermäktig händelse vars effekter skäligen inte kunnat förebyggas.

5 §

Ersättning för skada eller förlust till följd av förfogande över annans egendom

Oavsett bestämmelserna i 4 § kan ersättning betalas till den vars egendom eller rätt tas i anspråk enligt 3 kap. eller inlöses enligt 3 §.

6 §

Skada som ersätts

Ersättning vid skada enligt 4 § skall betalas för

a) förlust eller försvårande av möjlighet att utnyttja nyttjanderätt eller äganderätt till fast eller lös egendom,

b) sänkning av egendoms marknadsvärde och förlust av annan förmån med förmögensvärde som har sin grund i äganderätten,

c) kostnader för flyttning och ändring av egendom,

d) hindrande eller avsevärt försvårande av möjligheterna att på annan grund än äganderätt eller annan särskild rätt nyttja ett vattenområde eller dess strand för yrkesmässigt fiske eller annat viktigt lovligt ändamål samt för

e) förlust som orsakas av avbrott i rörelse om avbrottet har samband med sådan skada som enligt a-d punkten är ersättningsgill.

7 §

Solidariskt betalningsansvar

Om det i ett företag av vilket föranleds ersättnings skyldighet finns flera deltagare svarar de solidariskt för betalningen av ersättningen.

8 §

Prövning av ersättning

Om tillstånd för vattenföretag eller annan åtgärd meddelas enligt denna lag skall frågan om ersättnings skyldighet och ersättningens omfattning samtidigt prövas.

1 mom. hindrar inte att fråga om ersättning för skada, men eller förlust kan prövas vid annan tidpunkt.

Särskilda skadegrunder

9 §

Skada orsakad av farleds inrättande

För nyttjande av vattenområde som farled enligt 3 kap. 7 och 8 §§ skall ersättning inte betalas om inte annat gäller enligt 2 mom.

Om nyttjandet av vattenområde enligt 1 mom. medför en avsevärd inskränkning av möjligheterna att utöva enskild rätt till fiske eller om anläggning eller anordning som lovligt uppförts för utövandet av viss rätt blir onyttig, skall ersättning betalas för denna skada.

10 §

Skada orsakad av fartygstrafik m.m.

För skada orsakad av farkost som trafikerar vattenområde skall ersättning betalas även om vållande inte föreligger när skadan avser mark, inrättning, upplag, fångstredskap eller annan egendom och beror på sammanstötning, vågsvall, gnistor eller annat sådant. Därvid skall beaktas det som särskilt är bestämt om begränsning av redares ansvarighet och om sjöpanträtt.

Skada som avses i 1 mom. som uppstår utanför farled till följd av farkosters användning av allmän eller enskild farled skall fullt ut betalas av den som ansvarar för farleden. Farledsinnehavaren kan söka ersättning av den vars farkost vållat skada varvid vad som stadgas i första meningen är tillämpligt på regresskravet.

Ersättnings skyldighet föreligger inte i fråga om skada som vid samfärdsel på vattenområde åsamkas föremål som utan laglig rätt lagts ut i kungsådra eller i allmän farled. Detsamma gäller beträffande fångstredskap som lagts ut i sådan farled, om inte skadan orsakats uppsåtligt eller av grov oaktsamhet. Om den som färdas på vattenområde på annat än i 1 mom. angivet sätt uppsåtligt eller av grov oaktsamhet skadar utanför farled utlagt fångstredskap, skall ersättningen erläggas enligt denna lag.

Om skada som avses i 1-3 mom. till någon del orsakats av att den skadade egendomen inte

varit i behörigt skick eller lämnats utan behörig tillsyn skall ersättningen jämkas med hänsyn härtill.

Om ersättande av skada som förorsakas av fartygs sammanstötning gäller vad i sjölagen (FFS 167/39) är föreskrivet.

Skada som enligt 5 kap. 79 § rikets vattenlag (FFS 264/61) är att anse som flottningsskada skall ersättas i enlighet med denna lag.

11 §

Skada orsakad av vattentäktsuttag

För vattentäkt eller annat nyttjande som avses i 3 kap. 16-21 §§ eller vattentäkt enligt 2 kap. skall ersättning inte betalas om inte annat gäller enligt 2 mom.

Om åtgärd enligt 1 mom. medför försämrad tillgång på vatten för ägare eller innehavare av särskild rättighet skall ersättning betalas för denna skada om den inte är obetydlig.

8 kap. Tillsyn

1 §

Tillsyn

Med tillsyn avses i denna lag att tillse och genomdriva att lagens bestämmelser efterlevs, samt att kvalitetsnormer, tillståndsvillkor och andra krav som ställts med stöd av lagens bestämmelser efterlevs.

Om tillsynsmyndighet för allmän övervakning, eller för att få kunskaper rörande miljöns skick, finner det lämpligt att göra utredningar, undersökningar och provtagningar får sådana ske under samma förutsättningar som om dessa åtgärder vidtas i och för tillsyn enligt detta kapitel.

2 §

Tillsynsmyndigheter

Tillsyn enligt denna lag utövas av landskapsstyrelsen.

På tillsynsmyndigheten ankommer att övervaka efterlevnaden av lagen och ta emot anmälningar om sådana anläggningar och åtgärder som avses i 6 kap. 18 §.

Tillsynsmyndigheten kan genom råd, förelägganden eller på annat lämpligt sätt tillse att överträdelser omedelbart upphör och förebyggas. Föreläggande enligt detta kapitel kan kombineras med vite.

3 §

Tillsyn avseende 4 kap.

Om vattenfarlig verksamhet inte uppfyller bestämmelserna i 4 kap. denna lag skall till-

synsmyndigheten tillse att överträdelser upphör. Detta kan ske genom

a) råd och rekommendationer om försiktighetsmått,

b) föreläggande om försiktighetsmått eller begränsningar,

c) överenskommelse om att utövaren av verksamheten inom viss tid till tillståndsmyndigheten inlämnar en fullständig ansökan om tillstånd för verksamheten,

d) föreläggande om att utövaren av verksamheten inom viss tid, inte längre än sex månader, hos tillståndsmyndigheten inlämnar en fullständig ansökan om tillstånd för verksamheten eller genom

e) annan åtgärd som leder till att överträdelser upphör.

Utövare av verksamhet som inte är tillståndspliktig enligt 6 kap. skall ges skäligt rådrum för genomförandet av åtgärder eller upphörande med verksamheten.

4 §

Tillsyn avseende vattenkvalitet

Om någon vattenkvalitetsnorm enligt 5 kap. inte är uppnådd skall tillsynsmyndigheten informera berörda kommunala myndigheter och andra berörda myndigheter. Tillsynsmyndigheten skall vidare

a) tillse att 5 kap. 5 § efterlevs och därvid, vad gäller ny eller ändrad markanvändningsåtgärd eller verksamhet som utförs eller bedrivs med början efter det att det konstaterats att vattenkvalitetsnorm inte uppfylls, genom råd, föreläggande eller annan lämplig åtgärd tillse att överträdelser upphör,

b) vidta åtgärder för att vattenförbättringsplan upprättas för området såvida inte sådan plan är uppenbart obehövlig för att vattenkvaliteten i området skall förbättras och vattenkvalitetsnormerna uppfyllas.

5 §

Tillsyn avseende prövningsplikt m.m.

Tillsynsmyndigheten skall se till att kraven i 6 kap. om tillståndsplikt och anmälningsplikt efterlevs. Tillsynsmyndigheten skall,

a) om någon bryter mot tillståndsplikt, genom föreläggande förbjuda verksamheten helt eller till den del för vilken nödvändigt tillstånd saknas samt skyndsamt anmäla överträdelser för eventuellt åtal,

b) om någon bryter mot anmälningsplikt, skyndsamt granska verksamheten och dess verkningar om man finner det erforderligt att anmäla överträdelser för eventuellt åtal.

Beträffande miljöförhållanden och omständigheter som rådde före överträdelser skall

utredningar göras på överträdarens bekostnad, såvida sådan utredning inte är uppenbart obehörlig för tillsynens bedrivande.

6 §

Tillsyn avseende tillståndsvillkor

Tillsynsmyndighet skall se till att gällande tillståndsvillkor efterlevs. Om villkor överskrids skall tillsynsmyndighet genom råd eller föreläggande om åtgärd eller förbud åstadkomma att överskridandet inte fortsätter. Om här-efter gällande tillståndsvillkor inte kan förväntas efterlevas och 2 mom. inte är tillämpligt skall tillsynsmyndigheten omedelbart förbjuda verksamheten eller sådan del eller omfattning därav som innebär att villkor överskrids.

Om överskridandet beror på tekniska problem som inte kunnat förutses och förebyggas med normal aktsamhet får sådan fortsatt begränsad verksamhet medges utan vilken oskäligen kostnader skulle uppkomma i förhållande till olägenheterna av fortsatt verksamhet, dock inte längre än tre månader. Tillsynsmyndigheten skall i dessa fall ge särskilda föreskrifter. Om verksamheten fortsätter under längre tid än tre månader, i strid mot villkor, krävs tillstånd från tillståndsmyndigheten.

7 §

Tillsyn genom rådgivning m.m.

Tillsynsmyndigheten skall i tillstånds-ärenden enligt denna lag samt i samband med planläggning och byggnadslovsprövningar enligt byggnadslagen ge sådana upplysningar som kan ha betydelse för bedömningen i olika ärenden om förenligheten med denna lags bestämmelser.

Om verksamhet eller åtgärd i samband med vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet innebär fara eller allvarlig olägenhet för enskilt eller allmänt intresse kan tillsynsmyndigheten ge särskilda föreskrifter även om tillståndsvillkor inte överskridits eller försummelse inte föreligger.

8 §

Besiktning och undersökning

För genomförandet av tillsyn enligt denna lag får tillsynsmyndigheten besiktiga och undersöka mark, vattenområden, byggnader och anläggningar samt vattenföretag och vattenfarlig verksamhet i övrigt. Tillsynsmyndigheten kan uppdraga åt annan att göra viss besiktning eller undersökning.

Besiktningar och undersökningar som avses i 1 mom. skall göras så att minsta möjliga olägenhet uppkommer för enskild eller för verk-

samhetens utövare. Affärs- eller yrkeshemlighet får inte röjas om detta kan undvikas utan att tillsynen försvåras.

Den som fullgör uppdrag i enlighet med 1 mom. får därvid beträda annan tillhörigt område samt ta mark- och vattenprover.

9 §

Ingripande vid fara

Om vattenföretag eller anläggning som har samband med vattenföretag innebär fara eller allvarlig olägenhet för enskilt eller allmänt intresse beroende på försummelse kan, om ansvarig inte omedelbart kan åläggas vidta rättelse, tillsynsmyndighet på landskapets bekostnad avhjälpa faran.

1 mom. skall också tillämpas på vattenfarlig verksamhet som medför där nämnd fara.

Kostnaderna för åtgärd enligt 1 och 2 mom. skall återkrävas av den eller dem som ansvarar för vattenföretaget eller har varit utövare av den vattenfarliga verksamheten.

9 kap.***Straffbestämmelser***

1 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet utför vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet, i strid med bestämmelse i 4 eller 5 kap. denna lag eller utan tillstånd som avses i 6 kap., så att gärningen är ägnad att orsaka fara för att grundvatten eller ytvatten skadas eller nedskräpas eller så att fara för hälsan uppstår döms för *miljöförstöring* till böter eller fängelse i högst två år.

För miljöförstöring döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet på annat sätt än det som avses i 1 mom. utför vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet så att gärningen är ägnad att orsaka fara för att miljön försämras.

2 §

Grov miljöförstöring

Den som vid miljöförstöring

a) med beaktande av åsamkad skadas längvarighet, omfattning och andra omständigheter orsakar synnerligen stor skada eller fara för miljön eller hälsan,

b) begått brott trots landskapsstyrelsens med stöd av denna lag uttryckliga påbud eller förbud eller som

c) till grundvatten utsläppt ämne som avses i 4 kap. 8 § 1 mom. och brottet även bedömt som helhet är grovt, döms för *grov miljöförstöring*

till fängelse i minst fyra månader och högst sex år.

3 §

Miljöförseelse

Om miljöförstöring, med hänsyn till att den fara eller skada som har vållats miljön eller hälsan varit mindre betydande, möjligheten att återställa miljön i ursprungligt skick eller andra omständigheter vid brottet, bedömt som en helhet, är ringa döms för *miljöförseelse* till böter eller fängelse i högst sex månader.

4 §

Miljöförstöring av oaktsamhet

Den som av annan än grov oaktsamhet utför vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet, i strid med bestämmelse i 4 eller 5 kap. denna lag eller utan tillstånd som avses i 6 kap., med beaktande av åsamkad skadas långvarighet, omfattning och andra omständigheter orsakar synnerligen stor skada eller fara för miljön eller hälsan, döms för *miljöförstöring av oaktsamhet* till böter eller fängelse i högst ett år.

5 §

Brott mot tillståndsplikt

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet utan föregående tillstånd vidtar åtgärd eller bedriver verksamhet som enligt 6 kap. kräver tillstånd döms för *brott mot tillståndsplikt* till böter eller fängelse i högst två år.

Den som, utan att samtidigt bryta mot annan bestämmelse, uppsåtligen eller av vårdslöshet utnyttjar förbättringsöverskott utan uppfyllande av tillståndsplikten i 5 kap. 16 § 2 mom. döms för brott mot tillståndsplikt till böter.

6 §

Brott mot anmälningsplikt

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet bryter mot anmälningsplikt enligt 6 kap. döms för *brott mot anmälningsplikt* till böter.

7 §

Brott mot tillståndsvillkor

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet bryter mot villkor i tillståndsbeslut enligt denna lag döms för *brott mot tillståndsvillkor* till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet avser villkor av grundläggande betydelse för tillståndsgivningen, till fängelse i högst två år.

8 §

Brott mot bestämmelse grundad på plan

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet utövar vattenfarlig verksamhet som strider

mot vattenförbättringsplan enligt 4 kap. 5 § döms för *brott mot bestämmelse grundad på plan* till böter eller fängelse i högst två år.

9 §

Brott mot bestämmelse för vattenskyddsområde

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet utövar vattenfarlig verksamhet som strider mot bestämmelser för vattenskyddsområde eller mot av landskapsstyrelsen utfärdade bestämmelser enligt 5 kap. 3 § 2 mom. andra meningen döms för *brott mot bestämmelse för vattenskyddsområde* till böter eller fängelse i högst två år.

10 §

Brott mot bestämmelse om allmänna minimikrav

Den som uppsåtligen bryter mot av landskapsstyrelsen utfärdade minimikrav för bestämda åtgärdsslag eller verksamhetsslag enligt 4 kap. 8 § döms för *brott mot bestämmelse om allmänna minimikrav* till böter.

11 §

Brott mot kvalitetsnormer

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet i strid mot 4 kap. 2 § jämförd med 5 kap. 6, 8, 9 eller 11 §§ vidtar ny eller ändrad markanvändningsåtgärd eller verksamhet döms för *brott mot kvalitetsnormer* till böter eller fängelse i högst två år. Vid ringa vårdslöshet döms ej till straff.

12 §

Brott mot bestämmelse om nyttjande

Den som uppsåtligen utan laga rätt hindrar annan att i enlighet med denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser eller tillstånd befara vattendrag eller på annat sätt nyttja vatten- eller jordområde döms för *brott mot bestämmelse om nyttjande* till böter eller fängelse i högst sex månader.

13 §

Lämnande av oriktiga uppgifter

Den som, i tillståndsärendet där han är sökande, eller i tillsynsärendet rörande vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet som han utövar eller låter utöva, uppsåtligen eller av grov vårdslöshet lämnar felaktiga uppgifter eller förtiger uppgifter av betydelse för bedömningen i ärendet döms för *lämnande av oriktiga uppgifter* till böter eller fängelse i högst två år. Om den skada eller fara för skada som

vållats yt- eller grundvattens kvalitet, på grund av lämnande av oriktiga uppgifter, är synnerligen stor med beaktande av den åsamkade eller hotande skadans långvarighet, omfattning eller andra omständigheter och brottet bedömt som helhet är grovt skall den sökande dömas till fängelse i högst två år.

Om någon på uppdrag av den som är ansvarig för ett vattenföretag eller en vattenfarlig verksamhet uppsåtligen eller av grov vårdslöshet lämnar sådan felaktig uppgift som avses i 1 mom. straffas denne på samma sätt som sägs i 1 mom.

VATTENLAGENS SPECIELLA DEL

10 kap. Dikning

Inledande bestämmelser

1 § Dikning

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, anmälningsplikt och försiktighetsmått, samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får dikning enligt detta kapitel utföras om det behövs för att erhålla en ändamålsenlig avvattning av mark.

Med dikning avses upptagande av nytt dike och utvidgande eller uträtande av befintligt dike eller bäck samt rensning av bäck om åtgärden inte inverkar på vattenståndet i en högre liggande sjö.

Till dike räknas på vardera sidan en minst 60 cm bred zon om inte bredare zon föreskrivits eller är nödvändig på grund av markens beskaffenhet.

2 § Underhåll

Den eller de som utfört dikning skall tillse att dikningen underhålls så att annans område inte skadas.

3 § Dikning på annans mark

Närmare bestämmelser om när dikning på annans mark får utföras finns i 3 kap. 13-15 §§. I 6 kap. 8 § finns bestämmelser om tillstånd till förfogande över annans egendom och i 14 kap. finns bestämmelser om vattenförrättning.

Innan dikning utförs på annans mark skall markägaren höras om inte förrättning skall hållas i enlighet med 14 kap.

Om dikningsförrättning skall ske i enlighet med 14 kap. och om markägaren yrkar på det

skall vid sådan förrättning beslut fattas var grävningssmassor som tas upp vid dikningen skall läggas. Om inget sådant beslut fattats skall grävningssmassorna, om inte markägaren omedelbart tar dem tillvara, läggas vid sidan av diket eller på annan lämplig plats där de inte orsakar nämnvärd olägenhet.

4 § Kostnadsansvar

Den som för avvattning av sin mark leder in vatten i annan markägares dike är skyldig att, enligt de grunder som gäller för gemensam dikning, delta i de kostnader som uppkommer härav och om inte annat avtalats utföra sådana arbeten som påkallas av det ändrade vattenflödet samt att delta i framtida kostnader för underhåll, förbättring och utvidgning av diket.

Med undantag av vad i 1 mom. stadgas får inte i annan tillhörigt rör- eller täckdike vatten ledas in utan markägarens samtycke om det är möjligt att utan oskäligen kostnader på annat sätt avleda vatten.

5 § Dikning genom allmän väg

Om ny trumma eller bro byggs i väg eller om befintlig dikning utvidgas eller fördjupas skall åtgärden på begäran av den som dikar eller dikat utföras så att marken ovanför vägen avvattnas till minst 1,2 meters djup.

Om det med hänsyn till möjligheten att avvattna åkermark genom täckdikning är nödvändigt att utföra dikning till större djup än som avses i 1 mom., skall sådan dikning ske om de som företräder minst hälften av den nytta som kan vinnas härav anholder om det.

De åtgärder som avses i 1 och 2 mom. skall utföras och bekostas av väghållaren. Det åligger även väghållaren att underhålla bron eller trumman.

6 § Dikning genom enskild väg och ägoväg

Om i 5 § 1 mom. avsedda åtgärder utförs i fråga om enskild väg eller ägoväg har den som dikar eller dikat samma rätt som beträffande allmän väg men det åligger honom att betala kostnaderna för att återställa vägen, bron eller trumman i ett minst likvärdigt skick eller, om väghållaren begär det, själv utföra åtgärderna varvid vägen, bron eller trumman skall återställas i minst likvärdigt skick. För underhållet av bron eller trumman svarar väghållaren.

7 § Dikning i planlagt område

Bestämmelserna om dikning är tillämpliga även i fråga om område där stads- eller bygg-

nadsplan gäller. Om sådant område skall avvattnas kan på sakägares ansökan föreskrivas att det skall behandlas som ett särskilt avsnitt i enlighet med 12 §. Nyttotagare i fråga om området är vederbörande kommun.

Gemensam dikning

8 §

Deltagare

Om dikning är till nytta för flera markägare skall, för att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter, dikningen utföras och skötas gemensamt av dessa.

Den som har nytta av visst dikningsföretag har rätt att ta del i den gemensamma dikningens utförande, drift och förvaltning samt har på begäran av deltagare i företaget skyldighet att delta i det gemensamma företaget i förhållande till nyttan av dikningen. Delägare i oskiftad lägenhet och delägare i flera lägenheter samfällt tillhörigt område beslutar om deltagande i gemensam dikning på det sätt som särskilt är föreskrivet.

9 §

Nytta av dikning

Deltagarna i den gemensamma dikningen deltar i kostnaderna i förhållande till den nytta företaget har för deras mark, varvid som nytta anses den ökning av markens värde som följer av förbättrad avkastningsförmåga eller ökad möjlighet att använda marken på ett mer inkomstbringande sätt.

Beträffande mark som används eller kan användas som tomt, vägområde, upplagsområde eller för annat särskilt ändamål skall som nytta anses ökning av markens bruksvärde.

10 §

Kostnad för dikning

Till kostnaderna för gemensam dikning skall hänföras kostnader som avser utförande, drift och förvaltning varvid med till förvaltning hörande kostnader avses sådana kostnader för planering, handläggning, medelsanskaffning och övriga utgifter eller ersättningar som dikningsföretagets utförande och underhåll föranleder.

11 §

Beräkning av kostnadsandel

Den för viss deltagare enligt 9 och 10 §§ beräknade kostnadsandelen får inte utan delta-

garens samtycke överstiga den kostnad som uppkommit om dikningen av deltagarens mark utförts eller drivits som ett fristående företag.

12 §

Kostnadsandel med hänsyn till avsnitt

Om det vid beräkning av kostnadsandelar i enlighet med 9 och 10 §§ konstateras att kostnaderna för dikning av visst avsnitt med flera ägare, med hänsyn till olikheter i naturförhållanden eller andra omständigheter, blir högre därför att ett annat avsnitt ingår i företaget kan företaget indelas i avsnitt avgränsade med hänsyn till olikheterna.

Om visst i 1 mom. avsett avsnitt är beläget så att gemensamt dike där inte behöver upptas för avvattning av annat avsnitt kan överenskommas att dikning inte skall utföras förrän den som är i behov av diket anhåller om det. Sådant förordnande påverkar inte skyldigheten för den som drar nytta av företaget att ta del i kostnaderna för dikningen.

13 §

Dikningsplan

Om någon av deltagarna i företaget begär det skall över gemensam dikning uppgöras en särskild plan, dikningsplan, med tillhörande kostnadsförslag och förslag till fördelning av kostnaderna. Dikningsplan skall inte ges större omfattning än vad som är nödvändigt för tillgodoseende av de deltagares behov vilka begärt dikning.

Landskapsstyrelsen utfärdar vid behov närmare bestämmelser om dikningsplaner.

14 §

Dikningsdjup

Vid bestämmandet av dikets djup vid gemensam dikning skall markens beskaffenhet, lutningsförhållandena och avvattningsbehovet beaktas. Är fråga om avvattning av odlad jord skall, om inte annat avtalats, öppen dikning utföras för avvattning till 1,2 meters djup. Följer härav oskäligt stora kostnader i förhållande till nyttan av dikningen, skall dock mindre djup fastställas.

Om det med hänsyn till möjligheten att avvattna åkermark genom täckdikning är nödvändigt att utföra dikning till större djup än som avses i 1 mom., skall sådan dikning ske om de som företräder minst hälften av den nytta som kan vinnas härav anhåller om det.

15 §

Kostnader för underhåll

Kostnaderna för underhåll av dikning fördelas enligt samma grunder som dikningskost-

naderna i enlighet med 9 och 10 §§ om inte särskilda skäl föranleder annat. Om gemensam dikning blir onyttigt för någon deltagare därför att nytt dike upptagits, skall deltagaren befrias från deltagande i underhållskostnaderna.

16 §

Betalning av kostnadsandel

Deltagare i gemensam dikning som inte anhållit om dikning eller förenat sig om sådan anhållan är skyldig att ta del i de kostnader som föranleds av dikning till det djup som avses i 14 § och med högst det belopp som motsvarar den nytta dikningen har för deltagarens mark.

Om en deltagares kostnadsandel förblir obetald skall de övriga deltagarna betala den obetalda andelen i samma inbördes relation som gäller för betalningen av dikningskostnaderna. Betalas andelen senare skall medlen återbetalas enligt samma grunder.

17 §

Förfarandebestämmelser

Beträffande gemensam dikning skall bestämmelserna om förfarande som avses i 13 kap. 2-4 och 11 §§ i tillämpliga delar följas.

18 §

Dikningssammanslutning

För att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter skall dikningssammanslutning bildas i enlighet med 13 kap. om gemensam dikning inte uppnås eller om det måste anses nödvändigt för handhavande av gemensamma angelägenheter.

Om deltagarna avtalar om det kan dikningssammanslutning bildas även om överenskomst om gemensam dikning uppnåtts.

11 kap.

Avlopp

Allmänna bestämmelser

1 §

Avledande av avloppsvatten

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, anmälningsplikt och försiktighetsmått samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får avloppsvatten avledas enligt detta kapitel.

Beträffande behandling av avloppsvatten från hälso- och miljösynpunkt finns särskilda bestämmelser i landskapslagen om hälsovården. Likaså finns särskilda bestämmelser om avledande av avloppsvatten inom område med

stads- eller byggnadsplan i byggnadslagen för landskapet Åland samt beträffande avloppsregleringen i samhällen, i landskapslagen om allmänna vatten- och avloppsverk (29/79). Dessutom finns bestämmelser om bekostande av avloppsanläggningar i landskapslagen om avloppsvattenvavgift (23/74) och i landskapslagen om understöd för vatten- och avloppsprojekt (31/83).

2 §

Avloppsanläggnings underhåll

Användaren av avloppsanläggning skall tillse att avloppsanläggningen underhålls så att kravbestämmelserna i 4 kap. uppfylls.

3 §

Avloppsanläggning på annans mark

Närmare bestämmelser om när avloppsanläggning på annans mark och nyttjande av annans avloppsanläggning får utföras finns i 3 kap. 15 §.

4 §

Kostnadsansvar

Den som leder in avloppsvatten i annans avloppsanläggning är skyldig att, enligt de grunder som enligt 6-9 §§ gäller för gemensam avloppsanläggning, delta i de kostnader som uppkommer härav och om inte annat avtalats utföra sådana arbeten som påkallas av det ändrade flödet genom avloppsanläggningen. Skyldighet föreligger även att delta i framtida kostnader för underhåll, förbättring och utvidgning av avloppsanläggningen. Måste härvid avloppsanläggning eller till anläggningen hörande anordningar utvidgas eller förnyas för att ny deltagare skall kunna anslutas finns ingen skyldighet för tidigare deltagare att delta i utvidgningen eller förnyandet.

Gemensam avloppsanläggning

5 §

Deltagare

Om avloppsanläggning är till nytta för flera sakägare skall, för att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter, avloppsanläggningen uppföras och skötas gemensamt av dessa.

Den som kan ha nytta av viss avloppsanläggning har rätt att delta i den gemensamma avloppsanläggningens uppförande, drift och förvaltning om inte anslutningen förorsakar en oskäligen ökning av kostnaderna. Den som har väsentlig nytta av befintlig eller planlagd avloppsanläggning och inte kan avleda avlopps-

vatten på ett förmånligare sätt, har på annan deltagares begäran skyldighet att delta i den gemensamma avloppsanläggningen.

Delägare i oskiftad lägenhet och delägare i flera lägenheter samfällt tillhörigt område beslutar om deltagande i gemensam avloppsanläggning på det sätt som är särskilt föreskrivet.

6 §

Nytta av avloppsanläggning

Deltagare i gemensam avloppsanläggning deltar i de gemensamma kostnaderna i förhållande till den nytta anläggningen medför med hänsyn till den mängd vatten som avleds och dess beskaffenhet. Om den härvid beräknade nyttan för någon deltagare, med hänsyn till ökat markvärde eller andra omständigheter, är uppenbart större skall nyttan beräknas till vad som är skäligt.

7 §

Kostnad för avloppsanläggning

Till kostnaderna för gemensam avloppsanläggning skall hänföras kostnader som avser uppförande, drift och förvaltning, varmed till förvaltning hörande kostnader avses sådana kostnader för planering, handläggning, medelsanskaffning och övriga utgifter eller ersättningar som avloppsanläggningens uppförande och underhåll föranleder.

8 §

Beräkning av kostnadsandel

Om beräkningen av kostnadsandelarna ger till resultat att en deltagare får en större kostnad än om dennes del av avloppsanläggningen utförts som fristående anläggning skall kostnadsandelen sänkas så att den motsvarar sistnämnda kostnad.

9 §

Kostnadsandel med hänsyn till avsnitt

Om det vid beräkning av kostnadsandelar i enlighet med 6-8 §§ konstateras att kostnaderna för avloppsanläggning av visst avsnitt med flera deltagare med hänsyn till olikheter i naturförhållanden eller andra omständigheter blir högre därför att ett annat avsnitt ingår i anläggningen kan den indelas i områden avgränsade med hänsyn till olikheterna.

Om visst i 1 mom. avsett avsnitt är beläget så att gemensamt avlopp där inte behöver anordnas för att avleda vatten från annat avsnitt kan överenskommas att avloppsanläggning inte skall utföras förrän den som är i behov av avloppsanläggningen anhåller om det. Sådant förordnande påverkar inte skyldigheten för den

som drar nytta av avloppet att ta del i kostnaderna för avloppsanläggningen.

10 §

Ny deltagare i avloppsanläggning

Den som inträder som deltagare i befintlig gemensam avloppsanläggning är skyldig att enligt i 6-9 §§ angivna grunder ta del i kostnaderna för anordnandet av anläggningen, beräknade enligt dess värde vid anslutningstidpunkten, samt i kostnaderna för dess underhåll. Om anläggningen eller till den hörande anordningar till följd av anslutningen måste utvidgas eller förnyas, är den nya deltagaren skyldig att bekosta dessa åtgärder. Till den del dessa åtgärder medför nytta även för övriga deltagare skall kostnaderna fördelas mellan deltagarna i enlighet med vad som är skäligt.

Om nyttan av en gemensam avloppsanläggning väsentligt ökar eller minskar för en deltagare i anläggningen skall dennes andel av kostnaderna bestämmas på nytt om någon sakägare kräver det och om de förändrade förhållandena inte beaktas på annat överenskommet eller fastställt sätt. Bestämmelserna i 1 mom. skall härvid i tillämpliga delar följas.

11 §

Kostnader för underhåll

Kostnaderna för underhåll av avloppsanläggning fördelas enligt samma grunder som avloppsanläggningskostnaderna enligt 6-9 §§ om inte särskilda skäl föranleder annat. Om gemensam avloppsanläggning blir onyttig för någon deltagare därför att ny avloppsanläggning anordnats skall denne befrias från deltagande i underhållskostnaderna.

12 §

Förfarandebestämmelser

Beträffande gemensam avloppsanläggning skall bestämmelserna om förfarande som avses i 13 kap. 2-4 och 11 §§ i tillämpliga delar följas.

13 §

Avloppssammanslutning

För att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter skall avloppssammanslutning bildas i enlighet med 13 kap. om gemensam avloppsanläggning inte uppnås eller om det måste anses nödvändigt för handhavande av gemensamma angelägenheter.

Om deltagarna avtalar om det kan avloppssammanslutning bildas även om överenskommelse om gemensam avloppsanläggning uppnåtts.

12 kap. Vattentäkt

Allmänna bestämmelser

1 §

Vattentäkt

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, anmälningsplikt och försiktighetsmått, samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får enligt detta kapitel vattentäkt utföras om det är ändamålsenligt för att tillgodose behov av vatten.

2 §

Bevattningsammanslutning

Om flera tillsammans eller var för sig ansökt om att utnyttja samma vattentillgång kan tillstånd ges till bildande av bevattningsammanslutning i enlighet med 13 kap. för att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter.

Vattentäkt på annans område

3 §

Vattentäkt på annans område

Den som beviljats tillstånd för vattentäkt på annans område skall tillse att tåkten inte orsakar otillåten påverkan samt beakta att områdets ägare, i den utsträckning som svarar mot ägarens behov, skall kunna använda området på samma sätt som tillståndshavaren om inte annat överenskommit. Vattentåkten får heller inte äventyra möjligheterna för annan som inlett vattentäkt att tillgodose sitt behov av vatten.

4 §

Företråde till vattentäkt

Om flera söker tillstånd till vattentäkt och vattnet inte förslår för alla skall företråde ges vattentäkt för samhällets behov. Samma företrädesrätt har enskild sökande som avser att använda vatten för hushållsändamål, varmed avses även täkt för sjukhus, härbärgerings- eller förplägnadsrörelses, badinrättnings och med dem jämförbara inrättnings behov. Vattentäkt för bevattning skall därnäst ges företråde och härefter vattentäkt för industris behov.

Särskilt om grundvattentäkt

5 §

Nytta och skada

Som nytta av grundvattentäkt skall utöver företagets allmänna fördelar en förbättrad av-

kastning eller ett ökat bruksvärde beaktas samt annan omedelbar förmån.

Som skada, men eller annan förlust av förmån skall beaktas sådan skadlig förändring som avses i 4 kap. 1-4 §§ samt sökandens rätt till inlösen eller att tillgodogöra sig annans egendom som företaget förutsätter. Om någon vars rätt kränks av ett företag har samtyckt till detsamma skall härvid inte sådan skadlig förändring beaktas som rör endast denne.

Om penningvärdet av ett företags nytta eller skada är svårt att uppskatta skall särskilt beaktas de förändringar företaget har för hälsan och miljön.

6 §

Företråde till grundvattentäkt

Om flera ansöker om tillstånd till täkt av grundvatten och vattnet inte räcker till alla skall företråde ges sökande för vilken tillgången till grundvatten är särskilt viktig och vars verksamhet har betydelse från allmän synpunkt. I fråga om sökande som i detta avseende är likvärdiga skall bestämmelserna i 4 § i tillämpliga delar följas.

7 §

Begränsning av grundvattenuttag

Täkt av grundvatten på annans mark kan efter ansökan begränsas om härigenom tillgången på grundvatten ökas eller säkerställs på annan mark beträffande vilken tillstånd till täkt av grundvatten för allmänt behov meddelats.

Den som utför täkt av grundvatten i visst område kan under viss tid åläggas begränsa sitt uttag om tillgången på grundvatten för hushållsändamål hotas av långvarig torka eller andra omständigheter.

13 kap. Sammanslutningar

Allmänna bestämmelser

1 §

Sammanslutningar

För att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter skall

a) dikningssammanslutning bildas om gemensam dikning inte uppnås eller om det måste anses nödvändigt för handhavande av gemensamma angelägenheter,

b) avloppssammanslutning bildas om gemensam avloppsanläggning inte uppnås eller om det måste anses nödvändigt för handhavande av gemensamma angelägenheter eller

c) bevattningssammanslutning bildas om flera tillsammans eller var för sig efter ansökan beviljats tillstånd att inom sådan sammanslutning utnyttja samma vattentillgång.

Om deltagarna avtalar om det kan diknings- eller avloppssammanslutning bildas även om överenskommelse om gemensamt företag uppnåtts.

Beträffande de sammanslutningar som bildas i enlighet med denna lag tillämpas lagen om samfälligheter (FFS 758/89) om inte annat i denna lag särskilt stadgas.

2 §

Bildande av sammanslutning

Om inte deltagarna avtalat annat bildas en dikningssammanslutning vid dikningsförrättning och en bevattningssammanslutning vid bevattningsförrättning, varvid stadgar för sammanslutningen antas och sysslomän utses. Avloppssammanslutning bildas vid sammanträde till vilket förslagsställaren bevisligen och i god tid kallat övriga deltagare i den gemensamma avloppsledningen.

3 §

Rösträtt och röstning

Deltagare i en sammanslutning har rösträtt i sammanslutningen enligt sin andel av kostnaderna.

Beslut vid sammanslutningsstämma fattas med enkel röstövertikt. Beslut om inställande av företag får endast fattas om ärendet nämnts i kallelsen till stämman och alla de som anhållit om företaget eller förenat sig om anhållan biträder beslutet.

4 §

Stadgar

I stadgarna för sammanslutning skall anges

a) sammanslutningens namn samt den kommun som utgör dess hemort,

b) antalet sysslomän som skall utses och tiden för deras uppdrag,

c) hur sysslomännens arvode skall fastställas,

d) hur sysslomännen skall sammanställas om de är fler än en,

e) hur beslut skall fattas vid sysslomännens sammanträde,

f) om sysslomännen åt en eller flera bland sig kan fördela särskilda uppgifter att handhas utan de övrigas medverkan,

g) hur sammanslutningens namn skall tecknas,

h) räkenskapsperioden och grunderna för räkenskapsföringen samt hur räkenskaperna skall granskas,

i) när och hur sammanslutningsdeltagarna skall kallas till stämma samt hur andra meddelanden skall bringas till deras kännedom samt

j) andra bestämmelser som deltagarna i sammanslutningen finner ändamålsenliga.

Om det är möjligt skall, innan företag inleds, stadgarna för en sammanslutning och uppgift om företagets sysslomän tillställas landskapsstyrelsen samt de kommuner inom vilka diknings-, avlopps- eller bevattningsföretaget utförs.

5 §

Sysslomans ställning

Sysslomännen för sammanslutningens talan vid domstol och företräder även i övriga fall sammanslutningen. Stämningar och andra meddelanden anses ha kommit till sammanslutningens kännedom när någon av dess sysslomän i laga ordning fått del av dem.

Finner sysslomännen att ett beslut som sammanslutningens stämma fattat strider mot en lag, en av myndighet meddelad föreskrift eller mot sammanslutningens stadgar får de inte verkställa beslutet.

6 §

Klander av sammanslutningsbeslut

Om sammanslutningsstämma fattat ett beslut som strider mot sammanslutningens stadgar, en lag eller en av myndighet meddelad föreskrift och inskränker beslutet en deltagares rättigheter eller pålägger deltagaren skyldigheter så har beslutet ingen giltighet mot deltagare som inte biträtt beslutet. Frågan om beslutets giltighet kan upptas till avgörande vid förkortad diknings- eller bevattningsförrättning.

Om beslut som sammanslutningsstämma fattat eller åtgärd som sysslomän vidtagit, i annat än i 1 mom. nämnt avseende, strider mot i lagrummet nämnda normer kan det upphävas av tillståndsmyndigheten, om klandertalan anhängiggjorts. Beträffande av stämma fattat beslut skall klandertalan anhängiggöras senast den sextionde dagen efter dagen då beslutet fattades och beträffande av sysslomän vidtagen åtgärd senast den sextionde dagen efter dagen då den klanderberättigade fick vetskap om åtgärden. Rätt att klandra beslutet eller åtgärden har den som var deltagare i sammanslutningen eller syssloman för denne vid tidpunkten då beslutet fattades eller åtgärden utfördes. Den som godkänd beslutet eller åtgärden saknar dock klanderrätt.

Även beslut eller åtgärd som inte är lagstridigt enligt 2 mom. kan klandras under i momen-

tet angivna förutsättningar om de som medverkat till beslutet eller åtgärden på sammanslutningens eller enskild deltagares bekostnad berett sig själva eller annan uppenbart orättmätiga förmåner.

7 §

Sysslomans ansvar

Syssloman som genom åtgärd som avses i 6 § 3 mom. eller annars uppsåtligen eller av oaktsamhet åsamkat sammanslutningen eller enskild deltagare i sammanslutningen skada är skyldig att ersätta denna.

Skadestånd som avses i 1 mom. kan sänkas om oaktsamheten är ringa och det med hänsyn till skadans omfattning eller andra omständigheter befinns skäligt.

Om flera är ersättningsskyldiga skall skadeståndsskyldigheten fördelas mellan dem enligt vad som befinns skäligt med beaktande av graden av skuld och övriga omständigheter. För betalningen av skadestånd till den skadelidande svarar de ersättningsskyldiga solidariskt. Den vars skadeståndsskyldighet begränsats enligt 2 mom. svarar dock endast för sin egen del av skadeståndets belopp.

8 §

Betalning av sammanslutningskostnader

Deltagarna i en sammanslutning skall betala förskott på kostnaderna enligt vad stämman beslutar. För betalning som inte erlagts inom utsatt tid är deltagare skyldig att erlægga sexton procents årlig ränta på det obetalda beloppet om inte stämman annat beslutar. En deltagare som inte anhallit om utförande av företaget och som heller inte förenat sig om sådan anhallan kan inte åläggas skyldighet att betala förskott på kostnaderna.

När företaget utförts skall sysslomännen upprätta eller från vederbörande myndighet införskaffa justerad uträkning beträffande fördelningen av kostnaderna och underställa den stämman för godkännande. Om det framgår att nyttan av företaget fördelad mellan deltagarna avsevärt avviker från den uppskattning enligt vilken deltagarnas andelar tidigare fastställts, skall kostnadsfördelningen ändras så att den motsvarar den nytta de enskilda deltagarna dragit av företaget. På samma sätt skall förfaras när ny deltagare antas.

Sammanslutningsstämmans beslut om kostnadsfördelning avseende diknings- eller bevattningsföretag skall prövas vid förkortad diknings- eller bevattningsförrättning, om en del-

tagare i sammanslutningen anhallit om det inom tre månader från dagen då beslutet fattades.

9 §

Utomstående nyttotagare

Om det sedan diknings-, avlopps- eller bevattningsföretag slutförts framgår att det medfört avsevärd nytta för någon som inte är deltagare i sammanslutningen och som inte antas till deltagare i sammanslutningen, skall denne på anhallan av sammanslutningen vid vattenförättning åläggas att ta del i kostnaderna med ett skäligt belopp som inte överstiger värdet av nyttan.

I 1 mom. avsedd sakägare kan vid vattenförättningen ges rätt att betala sin andel av kostnaderna i årliga rater under högst tio års tid, varvid på obetalt belopp skall betalas gängse årlig ränta som fastställs vid förrättningen.

10 §

Avgifter

De avgifter som en deltagare i en sammanslutning skall betala kan uppbåras på grundvalen av en fördelningslängd som sysslomännen upprättat. Avgift som en deltagare lämnar obetald skall betalas av de övriga på det sätt som föreskrivs i 10 kap. 16 § 2 mom.

*Särskilt om diknings-
sammanslutning*

11 §

Deltagare

Deltagare i dikningssammanslutning är de för vilka dikningen medför nytta. Sammanslutningsstämman kan dessutom besluta att den som vill leda in vatten i sammanslutningens dike skall vara deltagare i sammanslutningen och samtidigt fastställa den nya deltagarens andel av dikningskostnaderna.

I 1 mom. andra meningen avsedd markägare kan vid sammanslutningsstämman ges rätt att betala sin andel av kostnaderna i årliga rater under högst tio års tid, varvid på obetalt belopp skall betalas gängse årlig ränta som fastställs vid förrättningen.

12 §

Kostnader och kostnadsandelar

Kostnaderna för dikningssammanslutning och kostnadsandelarna beräknas och fastställs i enlighet med de regler som enligt 10 kap. 7 och 9-12 §§ gäller vid gemensam dikning.

Särskilt om avlopps- sammanslutning

13 §

Deltagare

Deltagare i avloppssammanslutning är de som kan ha väsentlig nytta av avloppsledningen. Sammanslutningsstämma kan dessutom besluta att den som vill leda in avloppsvatten i avloppsledning skall vara deltagare i sammanslutningen.

I 1 mom. avsedd sakägare kan genom beslut av sammanslutningsstämma ges rätt att betala sin andel av kostnaderna i årliga rater under högst tio års tid, varvid på obetalt belopp skall betalas gängse årlig ränta som fastställs vid förrättningen.

14 §

Kostnader och kostnadsandelar

Kostnaderna för avloppssammanslutning och kostnadsandelarna beräknas och fastställs i enlighet med de regler som enligt 11 kap. 6-11 §§ gäller vid gemensam avloppsanläggning och samtidigt fastställs deltagarnas andel av avloppsanläggningskostnaderna.

Särskilt om bevattnings- sammanslutning

15 §

Bevattningssammanslutning

Om flera ansöker om tillstånd till vattentäkt för bevattning ur samma vattentillgång, får vid meddelande av tillstånd bestämmas att tillståndshavarna skall utgöra en bevattningssammanslutning för fördelning av vattnet.

16 §

Deltagare

Deltagare i bevattningssammanslutning är de som tillståndsgivande myndighet i enlighet med 1 § 1 mom. c punkten och denna paragraf beslutar skall delta i sammanslutningen.

Om någon beviljats tillstånd till vattentäkt för bevattning och söks tillstånd till ny vattentäkt för bevattning ur samma vattentillgång, får tillståndsgivande myndighet bestämma att tillståndshavarna skall utgöra en bevattningssammanslutning eller, om sammanslutning bildas enligt 1 mom., att den för vilken tillstånd redan har beviljats skall ingå i sammanslutningen.

Om, sedan en bevattningssammanslutning har bildats, någon ansöker om tillstånd till ny vattentäkt för bevattning ur samma vattentill-

gång, får i samband med beslut om tillstånd till vattentäkten bestämmas att tillståndshavaren skall ingå i sammanslutningen.

Bestämmelserna i denna paragraf om anslutande av tidigare tillståndshavare till bevattningssammanslutning tillämpas även på den som haft rätt att utan tillstånd utöva vattentäkt för bevattning.

17 §

Fördelning av vattnet

Deltagarna i en bevattningssammanslutning fördelar tillgängligt vatten mellan sig, om det behövs på grund av vattenbrist eller någon annan omständighet eller om någon deltagare inte utnyttjar sin rätt att ta vatten. Vid fördelningen skall de villkor iakttas som bestämts i samband med att tillstånd gavs.

18 §

Gemensam mark

Mark som inlösts för en gemensam anläggning är samfärd för de fastigheter som vid tidpunkten för inlösen ägs av deltagare i anläggningen och omfattas av bevattningsföretaget.

19 §

Gemensam anläggning

Vid beviljande av tillstånd kan bestämmas att vissa anläggningar för bevattning skall inrättas för samtliga eller vissa av dem som skall ingå i sammanslutningen.

Gemensam anläggning och rätten till utrymme för den är samfärd för dem som deltar i anläggningen och dessa skall gemensamt svara för utförande och skötsel av anläggningen

20 §

Inrättande av ny anläggning

Ny anläggning får inrättas endast för de deltagare i sammanslutningen för vilka det är av väsentlig betydelse att ha del i anläggningen.

Ny anläggning får inte inrättas om någon av dem som får störst nytta av den motsätter sig åtgärden. Invändning från deltagare i sammanslutningen utgör dock inte hinder för beslut om inrättande av ny anläggning om behovet av den från allmän synpunkt är synnerligen angeläget.

21 §

Kostnad för bevattningssammanslutning

Till kostnaderna för bevattningssammanslutning skall hänföras kostnader som avser utförande, drift och förvaltning varvid med till

förvaltning hörande kostnader avses sådana kostnader för planering, handläggning, medelsanskaffning och övriga utgifter eller ersättningar som företagets utförande och underhåll föranleder.

22 §

Kostnadsfördelning

En bevattningssammanslutnings förvaltningskostnader och kostnader för utförande och skötsel av anläggning skall fördelas mellan deltagarna efter vad som är skäligt med hänsyn främst till den mängd vatten som var och en tar ut. I enlighet härmed bestäms andelstal för varje deltagare. Andelstal kan ändras om förhållandena ger anledning till det.

Kostnaderna för skötsel av viss anläggning kan fördelas genom avgifter i förhållande till den omfattning i vilken varje deltagare utnyttjar anläggningen.

Vad deltagarna har överenskommit om andelstalen och avgifterna skall fastställas vid vattenförrättning eller sammanslutningsstämma.

14 kap.

Vattenförrättning

Inledande bestämmelser

1 §

Vattenförrättning

I detta kapitel finns bestämmelser om vattenförrättning. Vattenförrättning är syneförrättning eller diknings- eller bevattningsförrättning. Diknings- och bevattningsförrättningar kan hållas i förkortad form.

2 §

Syneförrättning

Om någon i enlighet med 6 kap. 8 § inlämnat en ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom i enlighet med 3 kap. skall landskapsstyrelsen, om det inte måste anses uppenbart obehövt, besluta att syneförrättning skall hållas.

3 §

Diknings- eller bevattningsförrättning

Om någon för bildande av diknings- eller bevattningssammanslutning begär det kan landskapsstyrelsen besluta att diknings- eller bevattningsförrättning skall hållas. Landskapsstyrelsen kan dock utan föregående förrättning avgöra fråga som enligt detta moment skall handläggas vid sådan förrättning, om

ärendet är av så enkel natur att en förrättning bör anses överflödig.

Om i samma ärende syneförrättning skall hållas i enlighet med 2 § samt diknings- eller bevattningsförrättning i enlighet med 1 mom. kan landskapsstyrelsen besluta att förrättningarna till vissa delar skall hållas samtidigt varvid förrättningsmännen kan vara gemensamma för båda förrättningar.

Om diknings- eller bevattningsplan i enlighet med 15 § redan upprättats kan landskapsstyrelsen besluta att diknings- eller bevattningsförrättningen skall hållas i förkortad form. För förkortad förrättning gäller vad i 12, 15 och 16 §§ om slutsammanträde är stadgat.

Om förrättning som avses i 1 mom. skall inlämnas skriftlig ansökan hos tillståndsmyndigheten.

Allmänna bestämmelser

4 §

Förrättningsmän

För vattenförrättning skall landskapsstyrelsen förordna en förrättningsman att utföra förrättningen. Förrättningsmannen skall vara ingenjör eller annan sakkunnig i det ärendet rör.

För syneförrättning skall landskapsstyrelsen på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en eller flera biträdande förrättningsmän att bistå förrättningsmannen. Tillståndsmyndigheten kan på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en biträdande förrättningsman för diknings- eller bevattningsförrättning.

5 §

Gode män

Landskapsstyrelsen skall till vattenförrättning utse två gode män. Gode männen skall utses bland de för skiftesförrättningar utsedda gode männen i den eller de kommuner till vilka företagets verkningar huvudsakligen sträcker sig.

De gode män som utsetts att biträda vid vattenförrättningen utför sitt uppdrag under tjänstemannaansvar.

6 §

Jäv

Om jäv för förrättningsman eller god man, framställande av jävsinvändning och verkan av att jävsanmärkning godkänts samt om kallande av annan god man i stället för jävig eller från förrättningen utebliven god man gäller i

tillämpliga delar vad som i lagen om skifte (FFS 604/51) stadgas om skiftesförrättning.

7 §

Röstning

Vid vattenförrättning har förrättningsmän och gode män var sin röst varvid ärendena avgörs enligt den åsikt som omfattas av flertalet. Om alla är av olika mening eller om rösterna faller lika blir förrättningsmannens åsikt avgörande.

8 §

Kallelse till förrättningssammanträde

Förrättningsmannen skall kalla dem till förrättningssammanträde vilkas rätt eller fördel kan beröras av en åtgärd eller ett företag. Kallelse till förrättningssammanträde skall under känd postadress delges dem vars rätt eller fördel kan beröras, ävensom tillkännages genom offentlig kungörelse minst fjorton dagar före sammanträdet. Kallelse till begynnelse-sammanträde skall därtill kungöras i minst en lokal tidning med allmän spridning i landskapet.

I kallelse och kungörelse som avses i 1 mom. skall anges tid och plats där ansökan som ligger till grund för förrättningen hålls allmänt tillgänglig.

9 §

Förrättningssammanträde

Förrättningssammanträde skall hållas i närheten av det område där ett företag skall utföras och får fortsätta på skilda platser och dagar. Vattenförrättning skall omfatta minst två förrättningssammanträden varav det inledande sammanträdet benämns begynnelsesammanträde och det avslutande sammanträdet benämns slutsammanträde.

Vid begynnelsesammanträde skall redogöras för ansökan och plan som ansluter sig till den.

Sakägarna skall vid varje förrättningssammanträde ges möjlighet att framställa de påminnelser samt de yrkanden och utredningar som de finner påkallade, vilket kan ske muntligt eller skriftligt. Skriftligt yrkande eller påminnelse kan även lämnas till förrättningsmannen inom en viss i kallelsen eller vid sammanträdet meddelad tid, dock minst trettio dagar, vid äventyr av att talan går förlorad.

10 §

Förrättningsprotokoll

Vid förrättningssammanträde skall föras protokoll i vilket skall antecknas hur samman-

trädet kungjorts, närvarande sakägare, en redogörelse för förrättningen, sakägarnas påminnelser samt förrättningsmännens och de gode männens egna observationer. Protokollet undertecknas av förrättningsmannen och en särskild protokollförare, om sådan finns, samt av två för varje förrättningssammanträde särskilt valda protokolljusterare. Protokollet skall fogas till handlingarna i ärendet.

11 §

Förrättningsarbetet

Förrättningsmännen och de gode männen skall i samråd granska ansökan och eventuell plan samt de handlingar som avses i 9 § 3 mom. Härvid skall de, med beaktande av i planen nödvändiga ändringar, utreda om och på vilka villkor tillstånd enligt denna lag kan meddelas för det ansökan avser. Dessutom skall de vid behov genom besök på platsen göra sig förtrogna med förhållandena i det område ansökan avser.

Vid granskning som avses i 1 mom. skall ett förrättningsinstrument, undertecknat av förrättningsmannen, upprättas som bör innehålla

- a) nödvändiga kompletteringar av utredningar, redogörelser och beräkningar i samband med planen samt rättelser av konstaterade fel,
- b) nödvändiga kompletterande utredningar avseende det planerade företagets inverkan på samfärdsel, fiske, vattentillgång och utnyttjandet av jord- och vattenområden, anläggningar, anordningar samt nyttjandet avseende andra allmänna och enskilda intressen och rättigheter,
- c) redogörelse för omständigheter på grundvalen av de rättsliga förutsättningarna för företaget,

d) redogörelse för de föroreningar och andra störningar som kan komma att utgå från eller orsakas av projektet, beskaffenheten av den omgivning som kan nås av sådan störning samt räckvidden och verkningarna som störningarna kan medföra,

e) förslag till ändringar i planen,

f) utredning av den skada och det men företaget orsakar samt beräkning av skadebeloppet,

g) en redogörelse med karta, som är justerad och kompletterad, avseende uppskattning av skador på områden, anläggningar, anordningar ävensom annan skada och men,

h) beräkning av nyttan av företaget och dess fördelning mellan nyttohavarna om det är viktigt för fördelning av kostnaderna,

i) redogörelse för grunderna för hur ersättning för eventuellt förfogande över annans egendom skall fastställas,

j) övriga utredningar och påminnelser som föranleds av granskningen och komplettering-
en av planen samt

k) utlåtande om och på vilka villkor tillstånd kan beviljas.

Om miljökonsekvensbedömning har upprättats skall denna bifogas förrättningsinstrumentet och ersätter då i tillämpliga delar den redogörelse som avses i 2 mom. d punkten.

12 § *Slutsammanträde*

Vid slutsammanträde skall förrättningsmännen och de gode männen lägga fram alla handlingar samt ett förslag till beslut i ärendet. I förslaget skall beaktas de påminnelser och yrkanden som lagligen framställts.

I förslag till beslut som avses i 1 mom. bör finnas

a) redogörelse för handläggningen av saken,

b) utlåtande angående vid förrättningssammanträde framställda påminnelser och yrkanden,

c) uppgifter om ingångna avtal och förbindelser samt utlåtanden om deras giltighet,

d) utlåtande rörande de rättsliga förutsättningarna för beviljande av tillstånd,

e) redogörelse för grunderna avseende fastställande av ersättningar för eventuellt förfogande över annans egendom enligt 3 kap. samt ersättningarnas storlek samt

f) andra utredningar och de ändringar av planen som på grund av vattenförrättningen föreslås.

Om i det i 1 mom. avsedda förslaget ingår förslag till tillståndsvillkor bör dessutom framgå

a) för genomförandet av företaget nödvändiga anläggningar och anordningars läge samt deras storlek om detta är av betydelse för vattenförhållandena,

b) vilka anläggningar och anordningar som skall uppföras och de arbeten som skall utföras för att hindra eller minska skada eller men av företaget,

c) på vilket sätt anläggningar och anordningar skall nyttjas samt vad sökanden i övrigt skall iaktta efter att de för företagets genomförande nödvändiga arbetena fullbordats,

d) vilka kontrollanordningar som skall uppföras och de kontroller och andra åtgärder som skall vidtas,

e) hur underhållet av anläggningar, anordningar och bäddar skall ordnas,

f) sökandens skyldigheter under arbetstiden för att trygga allmänna och enskilda intressen,

g) den tid inom vilken de för företaget nödvändiga arbetena bör slutföras samt

h) andra omständigheter som bör nämnas i tillståndsutslaget.

Det förslag till beslut som avses i denna paragraf skall undertecknas av samtliga i förrättningen ingående förrättningsmän och gode män. Avvikande åsikt som anmälts av förrättningsman eller god man skall bifogas förslaget.

Särskilda bestämmelser avseende syneförrättning

13 § *Avslutande av syneförrättning*

Förrättningsmannen och de gode männen skall inom fyrtiofem dagar efter att förrättningssammanträdena fullgjorts till tillståndsmyndigheten överlämna alla handlingar vari även skall ingå en uppskattning av ersättningsgilla förluster till följd av beviljad ansökan samt ett förslag till beslut i ärendet. I förslaget skall beaktas de påminnelser och yrkanden som framställts.

Avskrift av i 1 mom. avsett förslag, med information om vad som skall iakttas för att talan skall bevaras, skall inom samma tid tillställas sökanden och berörda kommuner för att där hållas allmänt tillgängligt under trettio dagar.

14 § *Talerätt efter fullgjorda förrättningssammanträden*

Den som vill framställa påminnelser eller yrkanden med anledning av i 13 § avsett förslag skall, vid äventyr att talan går förlorad, framställa dem inom sextio dagar efter det förrättningssammanträdena fullgjorts. Talan går dock inte förlorad om omständigheterna under den tid målet varit anhängigt väsentligt har förändrats eller om tillståndsmyndigheten har avvikit från förrättningsinstrumentet eller om det annars vore uppenbart oskäligt att talan går förlorad.

De invånare inom företagets verkningsområde vilkas boende, arbete eller andra förhållanden klart kan påverkas av företagets genomförande och de samfund som representerar dem har rätt att till tillståndsmyndigheten ge sitt utlåtande med anledning av förslaget inom sextio dagar efter det förrättningssammanträdena fullgjorts.

Påminnelse eller yrkande som avses i denna paragraf, som inte framställs muntligt eller skriftligt vid slutsammanträde, skall lämnas

till tillståndsmyndigheten skriftligen i två exemplar.

Särskilda bestämmelser
avseende diknings-
och bevattningsförrättning

15 §

Plan över diknings- eller bevattningsföretag

Om någon av sakägarna yrkar det eller om förrättningsmannen annars anser det nödvändigt skall särskild plan över ett företag uppgöras med tillhörande kostnadsförslag och förslag till fördelning av kostnaderna. Sådan plan skall inte ges större omfattning än vad som är nödvändigt för tillgodoseende av de deltagares behov vilka har anhållit om företaget eller vad som annars anses nödvändigt.

Om sådan plan som avses i 1 mom. upprättats skall den framläggas senast på det slutsammanträde som skall hållas efter att planen dessförinnan har varit offentligen kungjord under minst fjorton dagar före sammanträdet.

I plan som avses i 1 mom. bör intagas

a) karta över området varav framgår kommunernas och fastigheternas gränser ävensom ägoförhållandena samt väsentliga geografiska och ekologiska omständigheter,

b) erforderliga längd- och tvärsnittsritningar,

c) uppgifter om befintliga anläggningar och anordningar,

d) redogörelse för planerade anläggningar och anordningar ävensom en redogörelse för deras ändamål,

e) förslag till skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämte därtill hörande villkorsförslag samt

f) övriga omständigheter som bör omnämnas.

16 §

Beslut

Förrättningsmannen och de gode männen skall inom fyrtyofem dagar efter att förrättningsammansträdena fullgjorts och tiden för påminnelser och ytterligare utredningar utgått fatta beslut om företag skall utföras i enlighet med uppgjord plan eller på annat sätt samt uppskatta kostnaderna för företaget samt kostnadsfördelningen mellan deltagarna. Samtidigt skall de påminnelser och yrkanden avgöras som lagligen kunnat framställas i saken.

Avskrift av i 1 mom. avsett beslut, med information om vad som skall iakttas för att talan skall bevaras, skall inom samma tid tillställas

sökanden, den som ansökt därom under förrättnings gång samt berörda kommuner för att där hållas allmänt tillgängligt under trettio dagar. Meddelande om att beslutet har fattats och var beslutet finns tillgängligt skall, tillsammans med information om vad som skall iakttas för att talan skall bevaras, dessutom offentligt kungöras i minst en lokal tidning med allmän spridning i landskapet.

15 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Tillståndsmyndighetens handläggning

Handläggningen av tillståndsärende skall ske i enlighet med bestämmelserna i denna lag om inte annat särskilt följer av bestämmelser i annan författning. I landskapsförordning kan intas närmare bestämmelser om landskapsstyrelsens handläggning enligt denna lag.

2 §

Om besvär

Besvär över förrättningsmans och gode mäns handläggning enligt denna lag och besvär över beslut som fattats av förrättningsman och gode män i enlighet med 14 kap. 16 § skall anföras hos landskapsstyrelsen. Beslutet skall meddelas på sätt som avses i 14 kap. 15 § 2 mom. Besvär som avses i detta moment skall inges till landskapsstyrelsen skriftligen i två exemplar inom 30 dagar efter det beslutet kungjorts.

Besvär över landskapsstyrelsens handläggning enligt denna lag och besvär över beslut landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag kan anföras hos högsta förvaltningsdomstolen. Rätt att anföra besvär som avses i detta moment har de vilkas rätt eller fördel ärendet kan tänkas beröra.

Bestämmelser om besvär över handläggning och beslut av annan än i 1 och 2 mom. nämnd myndighet, som i enlighet med bestämmelser i annan författning är tillståndsmyndighet i enlighet med denna lag, kan intas i annan författning.

3 §

Virkesflottning

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, anmälningsplikt och försiktighetsmått, samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer är bestämmelserna i vattenlagen och vattenförordningen (FFS 282/62) om virkesflottning gällande i landskapet med de undantag som stadgas i denna paragraf.

De uppgifter och de befogenheter som enligt författningarna i 1 mom. ankommer på statsrådet, ministerium, länsstyrelse, vatten- och miljöstyrelse, vattendomstol eller annat statsorgan handhas i landskapet av landskapsstyrelsen om behörigheten enligt självstyrelselagen för Åland ankommer på landskapet.

4 §

Vattenståndsreglering

Med vattenståndsreglering avses sänkande av vattenståndet i vattenområde.

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, anmälningsplikt och försiktighetsmått, samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får vattenståndsreglering utföras med iakttagande i tillämpliga delar av vad som i 10 kap. 2-4 §§, 8-13 §§ och 15-18 §§ samt i 13 kap. denna lag stadgas om dikning. Vattenståndsreglering får företas endast om det behövs för att tillgodose en ändamålsenlig mark- och vattenvård.

16 kap.***Övergångs- och ikraftträdelsebestämmelser***

1 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997. Genom denna lag upphävs landskapslagen den 4 juli 1963 om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland (36/63).

Åtgärder för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2 §

Allmänna övergångsbestämmelser

För vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet som inlett före lagens ikraftträdande och för vilka det inte i enlighet med landskapslagen om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland krävs tillstånd skall fullständig tillståndsansökan eller anmälan enligt 6 kap. ha givits in till landskapsstyrelsen inom två år efter den dag lagen trätt i kraft. Landskapsstyrelsen kan dock bestämma att tillståndsplikt enligt detta moment skall inträda vid en senare tidpunkt för företag eller verksamhet inom område för vilket vattenförbättringsplan är fastställd.

3 §

Tillstånd enligt tidigare vattenlagstiftning

Beträffande laglighet samt rättigheter och skyldigheter för verksamhet eller åtgärd som påbörjats eller utförts innan denna lag trätt i kraft tillämpas landskapslagen om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland, om inte annat särskilt följer av bestämmelserna i denna lag.

Rätt till utförande eller påbörjande av verksamhet eller åtgärd till vilken tillstånd meddelats enligt landskapslagen om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland gäller för i tillståndet föreskriven tid, dock längst i tio år efter att denna lag trätt i kraft. Den som har tillstånd för viss verksamhet eller åtgärd enligt landskapslagen om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland kan ansöka om nytt tillstånd i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Om en verksamhet eller åtgärd inte slutförs är den som erhöll tillståndet skyldig att återställa i bruk tagna vattenområden och andra områden som tillhör annan i godtagbart skick.

Mariehamn den 12 september 1996

ROGER NORDLUND
vicelantråd

Gun Carlsson
föredragande ledamot